

INARI 13 KK VUOPAJA

Kivi-varhaismetallikautisen
asuinpaikan kaivaus

Aki Arponen 1988

SISÄLLYS

JOHDANTO	1
PERUSTIEDOT TUTKIMUSKOHTEESTA	2
PERUSKARTTAOTE	3
VUODEN 1988 KAIVAUSALUEIDEN SIJAINTI	4
KAIVAUSTEKNIikka JA DOKUMENTOINTI	5
KULTTUURIKERROS	6
"KIVETTY KODANSIJA"	9
LÖYDÖT, LÖYTÖMÄÄRÄ JA LÖYTÖJEN JAKAUMA	9
NÄYTTEET	13
YHTEENVETO	13
KARTTALUETTELO	14
NEGATIIVILUETTELO	15
DIALUETTELO	16
KUVATAULUT	17
KARTAT	21

JOHDANTO

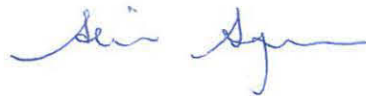
Kesällä 1988 jatkettiin kaivaustutkimuksia Inari 13 kk Saamen museon - Vuopaja -nimisellä laajalla asuinpaikka-alueella Inarin kirkonkylän pohjoispuolella. Tarkoituksena oli selvittää asuinpaikan laajuutta ja luonnetta Saamen museon yhteyteen suunnitellun uuden museorakennuksen kohdalla sekä Saamen museon keskeisellä alueella, jossa kuluminen on aiheuttanut voimakkaan eroosion paljastaen löytöjä ja rakenteita. Toisaalta jatkettiin edellisenä kesänä keskenjääneitä Vuopajan osa-alueen kaivauksia, joissa oli tarkoituksena vuosisadan alkupuolella tehtyjen kaivausten paikallistaminen, paikalle tuodun jätteen poistaminen ja lisätiedon hankkiminen ns. Vuopaja-keramiikasta.

Lisänä Inari 13 kk Saamen museo - Vuopaja -asuinpaikka-alueen tutkimushistoriaan (ks. kertomusta Inari 13 kk Vuopaja / Aki Arponen 1987):

- 10.-11.9.1987 suoritettiin koekaivaus osa-alueella Saamen museo II (ks. kertomusta Inari 13 kk Saamen museo II / Aki Arponen 1987)
- 11.7.1988 koko asuinpaikka-alue tarkastettiin inventoinnin yhteydessä (ks. kertomusta Inarinjärven osayleiskaava-alueen inventoinnista / Jarmo Kankaanpää 1988).

Vuopajan alueen tutkimukset suoritettiin 12.-25.8.1988. Kaivauksia johti aluesuunnittelija HuK Aki Arponen ja piirtäjinä olivat fil.yo Esa Hintikainen ja Iwona Iskierka-Hintikainen. Kaivajina oli 11 velvoitettyölistämisvaroin palkattua inarilaista työtöntä.

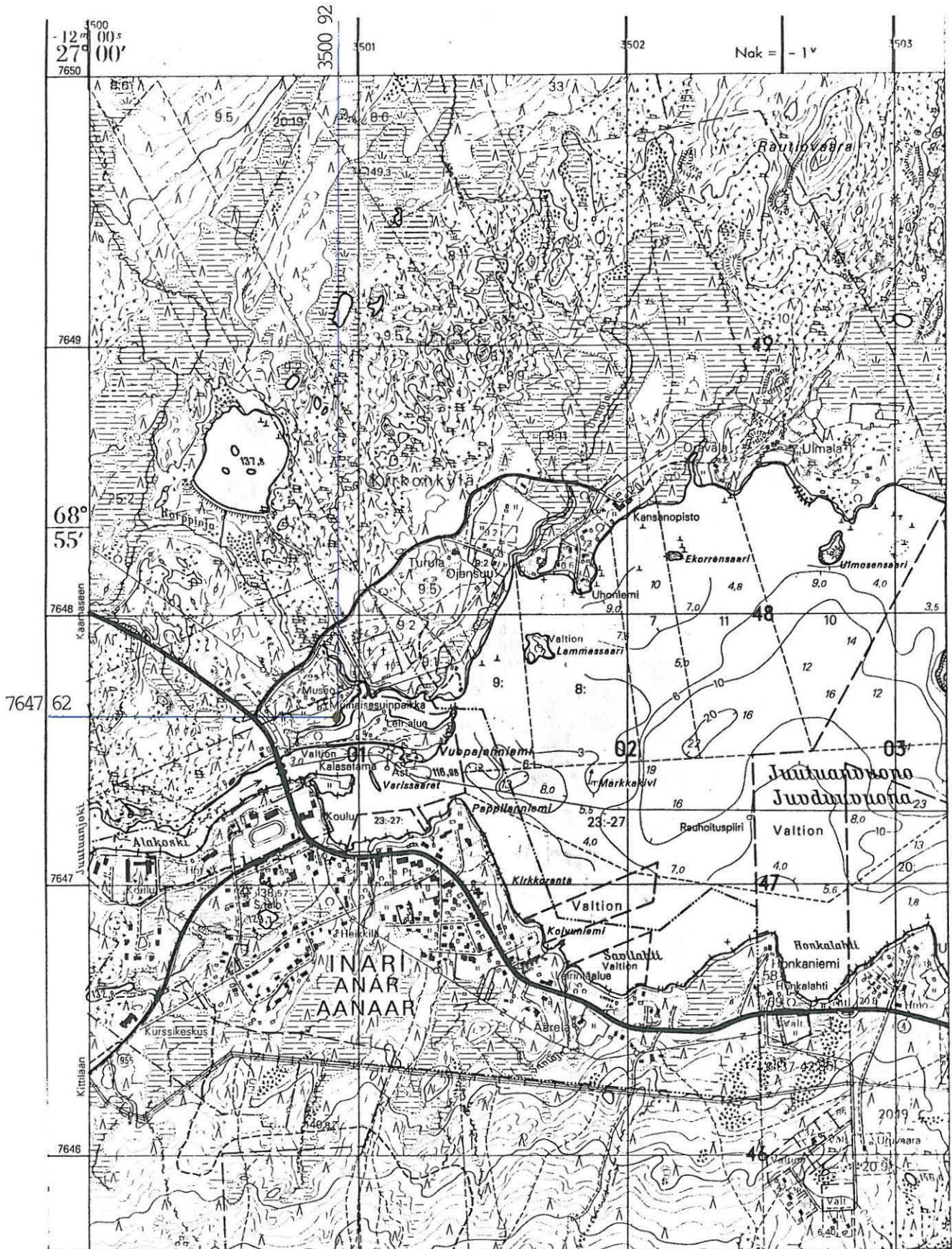
Ivalossa 12.2.1990

Aki Arponen,
aluesuunnittelija

PERUSTIEDOT TUTKIMUSKOHTEESTA

mj:n nimi ja tyyppi	Inari 13 kk (Saamen museo -) Vuopaja, kivikautis-varhais- metallikautinen asuinpaikka
sijainti:	
kunta	Inari
kylä	kirkonkylä
tila ja haltija	valtionmaa, rakennushallitus, os. Siltasaarencatu 18 A 00530 Helsinki
rekisterikoodi	0148040200010000
peruskartta	3841 01 INARI, painettu 1985 Helsingissä x 7647 62, y 3500 92, z 121,5-123,5
kertomukseen liittyvät löydöt diarioitu	KM 24365:1-295 9.9.1988
Aikaisemmat tutkimukset ja löydöt	- Ilmari Itkonen 1909: kai- vaus, KM 5471:7-10, 9012:1- 2, 18244:1-4 - Sakari Pälsi 1929: kaivaus, KM 9125:10 - Aarni Erä-Esko & Liisa Pe- sonen 1972: inventointi - Aki Arponen 1987: kaivaus, KM 23716:1-276 - Jarmo Kankaanpää 1988: inventointi

Inari 13 kk Vuopaja

Ote peruskartasta 3841 01 INARI (1985)

VUODEN 1988 KAIVAUSALUEIDEN SIJAINTI

Vuoden 1988 kaivausalueet B (äärirajat: $x = 106-114$, $y = 996-999,85$; pinta-ala vajaat 24 m^2) ja D (äärirajat: $x = 108-114$, $y = 1000,15-1009$; pinta-ala vajaat 32 m^2) sijaitsivat vuoden 1987 alueiden A ja C pohjoispuolella (tässä järjestyksessä) siten, että alueet A ja B olivat toisissaan kiinni linjassa $106/996-998$, mutta muuten muutoin alueiden A-C ja B-D väliin jäi 2-8 m:n kaivamaton alue, jossa sijaitsivat I. Itkosen vuoden 1909 ja S. Pälsin vuoden 1929 kaivausalueet. Alueiden B ja D eteläreuna myötäili Pälsin kaivausalueelta heitetystä hiekasta muodostunutta vallia, joka puhkaistiin kokonaisuudessaan vain ruutujen $108-110/1000$ kohdalla irtohiekkapatjan paksuuden selvittämiseksi.

Lukuunottamatta em. irtohiekkavallia, sijaitsivat alueet B ja D ehjässä, luonnontilaisessa maastossa. Vain ruudun $106/996$ kohdalta oli otettu turvetta, jolloin näkyviin oli tullut muutama kivi, jotka liittyivät ensimmäisessä kaivauskerroksessa paikalta paljastuneeseen liesikiveykseen. Kaivausalueen B kohdalla maasto kohosi loivasti pohjoiseen, kun taas alue D vietti itään, kohti Vuopaja-lahtea. Pälsin kaivauksen hiekkavallin lisäksi kaivausta haittasivat mättäät ja lukuisat pienet männyt. Aluskasvillisuus oli koskemattomilla alueilla sammalturvetta ja puolukka-variksenmarjaa - hiekkavallin päällä oli vain kariketta, jossa kasvoi puolukkaa ja erityisen paljon pieniä mäntyjä.

Koeruudut I ($120/996$, 4 m^2) ja II ($120/1004$, 4 m^2) sijaitsivat 6 m alueiden B ja D pohjoispuolella ja hiukan näitä ylempänä. Koeruudut olivat 6 m:n päässä toisistaan ja koeruutu II noin 40 cm I:tä alempana, aivan terassin reunassa. Maanpinta oli koeruutujen kohdalla tasaista ja lukuunottamatta koeruudun I länsireunan yli kulkenutta polkua oli puolukasta ja sammalturpeesta koostunut pintakasvillisuus ehjä.

Kaivauspaikan sijainnista, sen topografiasta, kasvillisuudesta ja maaperästä yleisemmin ks. kertomusta Inari 13 kk Vuopaja / Aki Arponen 1987.

KAIVAUSTEKNIikka JA DOKUMENTOINTI

Kaivausalueet B ja D sidottiin vuoden 1987 koordinaatistoon peruslinjojen 100-114/1000 ja 106/992-1008 avulla, jotka oli merkitty maastoon kahden metrin välein maahan hakatuin paa-luin. Edellisvuoden tapaan koordinaatisto oli etelä-pohjois-suunnassa siten, että x kasvoi pohjoiseen ja y itään. Ruutuverkosto luotiin piikein ja naruin. Mittaukset suoritettiin ruutujen lounaiskulmasta. Kaivausruutujen koko oli 2x2 m² ja kaivauskerrosten keskimääräinen paksuus 5 cm. Löytöjen talteenottamiseksi kaivausruudut oli jaettu neljään yhden neliömetrin suuruiseen osaan siten, että lounaisneliö oli A, luoteisneliö B, kaakkoisneliö C ja koillisneliö D. Kaivausten yhteydessä havaituista esineistä otettiin koordinaatit ja ne vaaittiin.

Kaivauspaikasta vuonna 1987 piirrettyä pinta- ja pintavaai-tuskarttaa (mk 1:50) jatkettiin siten, että se kattoi kai-vausalueet B ja D sekä koeruudut I ja II sekä näiden välisen alueen. Taso- ja löytötiheyskartat on piirretty mittakaavaan 1:50, pohjavaaituskartta 1:100 ja profiili- ja yksityiskoh-takartat 1:10. Vuoden 1988 kaivausalueet on merkitty vuoden 1987 yleiskarttaan mittakaavassa 1:2000.

Kiintopisteenä käytettiin vuoden 1987 kiintopistettä, kai-vausalueen C itäpuolella olevaa männynkannon keskipistettä, jonka koordinaatit ovat 103,80/1009,15, ja korkeus 121,71 m mpy.

Kaivausalueiden ja koeruutujen tasot dokumentoitiin sekä musta-valko- että diafilmille. Lisäksi otettiin joitakin ku-via profiileista ja rakenteista. Valikoima musta-valkokuvis-ta on koottu kertomuksen lopussa oleville kuvatauluille. Musta-valkokuvien negatiiveja ja diasarjaa säilytetään mu-seovirastossa.

KULTTUURIKERROS

Kun turve, humus ja irtohiekkavalli poistettiin alueilta B ja D, paljastui kauttaaltaan valkoiseksi tai punaiseksi palaneen hiekan, noen, hiilen ja rikastuneen hiekan kirjavoimataso 0. Siellä, missä kaivettiin hiukan syvemmälle, tuli rikastumiskerros esille palomaan alta. Alueella B oli erittäin runsaasti sekaisin palaneita ja palamattomia kiviä - erityisesti ruudussa 110/996 - muodostamatta rakenteita muualla kuin ruudussa 106/996. Tämä kookas liesikiveys kattoi ruudun neliöt C ja D lähes kokonaan ollen S-N-suunnassa lähes 2 metriä ja W-E-suunnassa 75 cm. Liesi tuntui loppuvan suunnilleen ruudun itäprofiiliin, josta pilkisti vain pari kiveä - sen sijaan eteläprofiiliin se saattoi jatkua jonkin verran, ei kuitenkaan kaivausalueen A puolelle. Liesi muodosti melko säännöllisen suorakulmion - tosin muutama kivi oli irrallaan tiheimmän kiveyksen länsipuolella. Lieden kivet olivat palaneita, osin kappaleiksi lohjenneita, ja halkaisijaltaan 5-15 cm. Liesikiveys oli osittain palaneen, osittain rikastuneen hiekan alueella; hiiltä tai nokea ei liedessä ollut. Lieden länsipuolella, neliössä A, oli toinen mahdollinen liesikiveys, jonka kivet eivät olleet niin palaneita kuin em. liedessä. Kivet olivat 70x70 cm²:n suuruisella alueella, joka jatkui eteläprofiiliin, muttei alueen A puolelle. Kiveys oli palaneen ja huuhtoutuneen hiekan sekaisessa maassa.

Alueen D eteläisin ruutu 108/1000 kaivettiin läpi Pälsin kaivausalueen hiekkavallin, jolloin sen paksuudeksi mitattiin max. 20 cm ja leveydeksi 1,6 m. Pälsin kaivausalueen reuna kulki viistosti ruudun 108/1000 eteläreunassa: palanut hiekka loppui terävästi muuttuen löysäksi sekoittuneeksi hiekaksi. Samoin ruudun 110/1004 lounaiskulmassa tuli esille Pälsin kaivausalue: tasoon 2 asti jatkuva sekoittuneen rikastuneen hiekan alue. Lukuunottamatta ruutuja 112/1004-1006 oli kaikissa ruuduissa melko runsaasti sekä palamattomia että palaneita kiviä, mutta vain ruudussa 110/1004 ja 112/1012 ne muodostivat jonkinlaisen ryhmän: Ruudussa 110/1004 oli 50 cm pitkässä kaareissa pareittain palaneita kiviä sekä erillinen palaneen kivien ryhmä 30 cm:n päässä. Kyseessä saattaa

olla hajonnut liesikiveys. Kiveys ei jatkunut tasoon 1. Ruudussa 112/1002 oli kaksi vierekkäistä kivikeskittymää, jotka saattavat olla peräisin yhdestä hajonneesta liedestä. Keskitymän kokonaislaajuus oli 1x2 m² ja keskellä olleen vähäkivisen vyöhykkeen leveys 30 cm.

Taso 1 oli alueella B pääsääntöisesti rikastunutta hiekkaa. Määrävin piirre oli kuitenkin rikastuneen hiekan keskellä, S-N-suunnassa keskimäärin 2 m leveä huuhtoutuneen ja palaneen hiekan vyöhyke, joka sisälsi tiheähkön, 1-2 m leveän kivivyöhykkeen. Kivivyöhyke jatkui harventuneena W-profiiliin, mutta itäpäässä se painui syvemmälle ja tuli esille seuraavassa tasossa myös alueen D puolella ruudussa 110/1000. Kivivyöhykkeen kivet olivat halkaisijaltaan 5-10 cm ja vain muutama niistä oli rapautunut. Ruudussa 106/996 olleesta liedestä oli jäljellä enää hajanainen ryhmä halkaisijaltaan 5-15 cm olevia palaneita kiviä, ja hiukan palo- ja nokimaata sekä heikosti likaantunutta rikastunutta hiekkaa sisältänyt lieden alue supistui 1,5x0,7 m²:n suuruiseksi. Koska ruudun 106/996 länsipuolta ei kaivettu juuri ollenkaan, säilyi neliössä A ollut mahdollinen liesikiveys lähes ennallaan.

Alue D:n itäosassa hiekka vaihettui monin paikoin soraksi. Intensiivisimmät värit olivat alueen länsiosassa, jossa rikastunut hiekka oli edelleen voimakkaan kellanruskea ja jossa oli runsaasti valkoiseksi ja punaiseksi palanutta hiekkaa. Itäänpäin siirryttäessä palaneen hiekan osuus väheni ja rikastunut hiekka vaaleni. Ruudussa 110/1000 olleen hajanaisen kivivyöhykkeen eteläpuolelta tuli esille kivikon suuntainen (W-E), leveimmillään noin 90 cm oleva likamaavyöhyke, joka jatkui profiiliin (ei kuitenkaan alueen B puolelle). Likamaan väri oli voimakkaan tummanruskeaa ja siihen oli sekoittunut harmaata, tuhkamaista nokimaata, jonkin verran hiiliä ja palanutta hiekkaa. Likamaassa oli erittäin runsaasti hyvin pienirakeista palaneen luun silppua. Värjäätynyt hiekka oli hyvin paksua ja kiinteää. Likamaassa ja sen

reunamilla sekä palaneessa ja hiukan värjäätynneessä rikastuneessa hiekassa oli hajallaan muutamia palaneita kiviä. Palaneen luun lisäksi likamaa sisälsi runsaasti kvartssia ja jonkin verran keramiikkaa. Kyseessä lienee jätetunkio. Ruudussa 112/1002 olleesta mahdollisesta hajonneesta liesikiveyksestä oli jäljellä vajaat 10 palanutta kiveä hajallaan noin 0,5x1 m²:n laajuisella alueella.

Tasossa 2 oli alue B joitakin pienialaisia palaneen hiekan läiskiä lukuunottamatta vaaleaa rikastunutta hiekkaa. Alueen keskiosassa oli näkyvissä edelleen kivivyöhyke, joskin huomattavasti katkonaisempuna ja harvempana kuin edellisessä tasossa. Ruudussa 106/996 ollut liesi oli tyystin hävinnyt, mutta ko. ruudun neliössä A olleesta mahdollisesta liedestä oli jäljellä muutama palanut kivi sekä hiukan palanutta hiekkaa ja hiiliä, jotka hävisivät tasoon 3 mennessä.

Alue D oli keski- ja itäosaltaan vaaleaa rikastunutta hiekkaa joitakin harvoja palaneen hiekan alueita lukuunottamatta. Sen sijaan alueen länsiosassa oli palanutta hiekkaa runsaammin. Ruudussa 110/1000 ollut jätetunkio oli selvästi pienentynyt, mutta kivien määrä tunkiossa ja sen eteläpuolella oli selvästi lisääntynyt. Todennäköisesti kivet liittyvät alueen B puolelle jo harventuneeseen kivivyöhykkeeseen. Tasoon 3 kaivettaessa kivet loppuivat ja tunkio supistui ja jakaantui kahdeksi osaksi häviten tasoon 4 mennessä.

Koeruuduissa I ja II tuli tasossa 0 esille rikastuneen hiekan ja hiilialueiden kirjavoima palanut hiekka, jossa oli hajallaan muutamia pienehköjä kiviä. Tasoon 1 mennessä vaihtui rikastuneen ja palaneen hiekan suhde rikastumiskerroksen tultua näkyviin. Ruudussa II oli melkoisen paljon kiviä, jotka eivät muodostaneet rakennetta. Tasoon 2 mennessä ruudun II rikastunut hiekka alkoi vaihettua koskemattomaksi pohjahiekaksi. Sen sijaan ruudussa I tuli rikastuneen hiekan alta esille runsaasti palanutta hiekkaa ja palaneita kiviä sekä hiukan likamaata ja hiiltä, jotka vähenivät vasta tasoon 4 kaivettaessa ja hävisivät lopullisesti pian tämän

alapuolella. Koska koeruutu I oli lähellä ruudun pohjoispuolella jyrkästi kohoavaa hiekkarinnettä, on todennäköistä, että rinteestä valunut maa-aines on muinoin peittänyt alleen vanhemman asutuskerroksen.

"KIVETTY KODANSIJA"

Kaivausten lopulla jatkettiin edellisvuotena aloitettua Itkosen "kivetyt kodansijan" esillekaivamista. Tässä yhteydessä poistettiin loputkin paikalle haudatut jätteet ja ne kuljetettiin edellisvuotena ylöskaivettujen jätteiden kanssa kaatopaikalle. Tämän jälkeen kodanpohjan päältä poistettiin irtohiekkaa kunnes kodansijan "pohjakiveyksen" jäänteet tulivat esille. Tässä yhteydessä löytyi kodanpohjan koilliskulmasta liesikiveyksen jäännökset, jotka vastasivat Itkosen kartassaan esittämää suurempaa liesikiveystä. Liesikiveyksen alla oli runsaasti kookkaita hiiliä, joista otettiin näyte ajoitusta varten. Ko. liesikiveyksen, Itkosen kartan ja "pohjakiveyksen" jäänteiden perusteella ennallistettiin kodansija mahdollisimman lähelle sitä asua, joka sillä oli ennen Itkosen tutkimuksia vuonna 1909.

LÖYDÖT, LÖYTÖMÄÄRÄ JA LÖYTÖJEN JAKAUMA

Selvästi suosituin raaka-aine on ollut kvartsi, josta on tehty runsaasti pieniä retussiesineitä. Mielenkiintoisimmat löytöryhmät ovat kuitenkin saviastiankappaleet, nuolenkärjet katkelmat ja mahdolliset kirveet tai taltat. Ensin mainittu löytöryhmä sisältää ns. Vuopajan keramiikkaa: saviastianpallat ovat asbestisekoitteisia, ohutseinäisiä, leveäreunaisia ja kampa-kuoppakoristeisia. Keramiikka oli keskittynyt alueen D jätetunkioon. Nuolenkärjen teelmiä löytyi kaksi kappaletta, toinen alueen B eteläreunasta ja toinen alueen D itäreunasta. Kärjet on valmistettu piistä pintaretusoinnilla ja ne vastaavat lähinnä Yli-Iin Kierikistä löytyneitä nuolenkärkiä. Koeruudusta I löytyi kokonainen (kahteen osaan

katkennut) ja yksi kantakatkelma hyvin kookkaasta, ohuehkos-
ta, pisaranmuotoisesta kvartsiittiesineestä, jonka reunat on
muotoiltu iskemällä. Esinemuodon funktio ei ole selvillä -
kirveen tai taltan lisäksi se saattaa soveltua myös kaapi-
meksi.

Kaivausalueiden B ja D sekä koeruutujen I ja II kokonaislöy-
tömäärä on 1022 kappaletta + 39 g palanutta luuta. Pinta-
aloihin suhteutettuna saamme seuraavat löytötiheydet: alue B
9,5 kpl/m², alue D 24,0 kpl/m², koeruutu I 3,3 kpl/m² ja
koeruutu II 3,0 kpl/m².

Löytöjen vertikaalijakauma oli alueella B ja D sekä koeruu-
dussa II samanlainen: suurimman löytömäärän sisältäneestä
turvekerroksesta alaspäin löydöt vähenivät tasaisesti. Sen
sijaan koeruudussa I kerroksittaiset löytömäärät vaihteli-
vat, mikä osaltaan todistaa tällä kohden tapahtuneesta maa-
aineksen valumisesta ja kulttuurikerroksen peittymisestä.
Alueella D painottuivat saviastianpalat ja palanut luu muita
syvemmälle (löytökerrokseen 2 ja 3), mikä johtuu niiden kes-
kittymisestä paksuun jätetunkioon. Tämä keskittyminen näkyy
myös löytöjen horisontaalijakaumassa kerroksissa 2 ja 3 löy-
töjen painottumisena alueen D lounaisimpaan osaan. Muuten
alueella D olivat löydöt jakautuneet melko tasaisesti - vä-
hälöytöisimmät kohdat olivat alueen luoteisimmassa ja itäi-
simmässä osassa. Myös alueella B oli löytöjen horisontaali-
jakauma tasainen, runsaslöytöisin kohta oli alueen D jäte-
tunkion jatkeena ollut ruutu 110/998.

Löytöjen jakauma alueella B (luut g, muut kpl)

	turve	krs. 1	krs. 2	krs. 3	yht.
nuolenkärjen katkelma, piitä			1		1
hioinlaa'an kappale, kv:ttia 2					2
uurrin, kvartsia		2			2
kaavin, kvartsia	8	4			12
kaavin/veitsi, kvartsia			1		1
esineen teelmän katk., sädek. 1.	1				1
esine, kvartsia	1				1
mikroliitti, kvartsia	1				1
ydin, kvartsia	11	4			15
pièce écaillée, kvartsia	12	14	1		27
iskos, kvartsiittia			1		1
iskos, kvartsia	86	64	9	5	164
palanutta luuta			2		2
yhteensä (kpl)	122	88	13	5	228
(g)			2		2

Löytöjen jakauma alueella D (luut g, muut kpl)

	turve	krs.1	krs. 2	krs. 3	krs. 4	yht.
saviastianpaloja	1	3	10	22	5	41
nuolenkärjen katkelma, piitä			1			1
esineen teelmän katk., sädek. 1.		1				1
hioinlaa'an kappale, kv:ttia		1				1
kaavin, kvartsiittia	1					1
kaavin kvartsia	15	9	4			28
kaavin, kvartsia/kv:ttia	1					1
kaavin/veitsi, kvartsiittia	1					1

	turve	krs.1	krs. 2	krs. 3	krs. 4	yht.
kaavin/veitsi, kvartsia	1					1
esine, kvartsia		1		1		2
mikroliitti, kvartsia	1					1
ydin, kvartsiittia	3					3
ydin, kvartsia	16	9	1	1		27
pièce écaillée, kvartsiittia	1					1
pièce écaillée, kvartsia	21	10	3			34
iskos, liusketta		1				1
kappale liusketta	3	3		1		7
iskos, kvartsiittia	13	6	1			20
iskos, kvartsia	229	186	77	25	6	590
savimassaa		7				7
palanutta luuta		2	14	15	6	37
yhteensä (kpl)	337	234	97	50	11	769
(g)		2	14	15	6	37

Löytöjen jakauma koeruudussa I (kpl)

	turve	krs. 1	krs. 2	krs. 3	yht.
kirves/taltta, kvartsiittia	1				1
kirves/taltta, katk., kv:ttia		1			1
esineen katkelma, liusketta		2			2
ydin, kvartsia				2	2
iskos, kvartsia		4	1	2	7
yhteensä	1	7	1	4	13

Löytöjen jakauma koeruudussa II (kpl)

	turve	krs. 1	yht.
ydin, kvartsiittia		1	1
kappale, liusketta	1		1
iskos, kvartsia	6	4	10
yhteensä	7	5	12

NÄYTTEET

I. Itkosen vuonna 1909 kaivaman "kivetytyn" kodansijan suuresta liedestä (106/1004 C, 121,75-121,80 m mpy.) otettiin hiilinäyte radiohiiliajoitusta varten. Alueen D ruudussa 110/1000 olleesta tunkiosta otettiin maanäytteitä mm. makrofossiilianaalyysejä varten.

YHTEENVETO

Vuonna 1988 tutkitun alueen laajuus oli vajaat 64 m². Alueelta löytyi yksi ehjä (alue B, 106/996 C-D) ja kolme mahdollista hajonnutta (alue B, 106/996 A; alue D, 110/1004 ja 112/1002) liesikiveystä sekä noin kaksi metriä pitkä, 90 cm leveä ja lähes 30 cm paksu jätetunkio (alue D, 110/1000), joka sisälsi esineiden kappaleita, keramiikkaa, iskentäjätettä ja palanutta luuta.

Rakenteet yhdessä monipuolisen ja melko runsaan löytömateriaalin kanssa vahvistavat edellisvuonna saatua kuvaa paikan intensiivisestä asuttamisesta. Toisaalta materiaali ei ajoittainns. Vuopajan-keramiikkaa, joten tältä osalta tutkimustavoite jäi saavuttamatta. Kaivauksilla saatiin kuitenkin varmistettua sekä Ilmari Itkosen vuoden 1909 että Sakari Pälsin vuoden 1929 kaivausalueiden sijainti. Lisäksi alue saatiin puhdistettua jätteistä ja kodanpohja ennallistettua suunnilleen siihen asuun kuin sillä oli ennen Itkosen tutkimuksia.

KARTTALUETTELO

- 21 Pinta- ja pintavaaituskartta, 114-122/996-1006, 1:50, A3
- 22 Pohjavaaituskartta, alueet B & D ja koeruudut I & II, 1:50, A4
- 23 Tasokartta, alueet B & D, taso 0, 1:50, A3
- 24 Tasokartta, alueet B & D, taso 1, 1:50, A3
- 25 Tasokartta, alueet B & D, taso 2, 1:50, A3
- 26 Tasokartta, alue D, taso 3, 1:50, A4
- 27 Tasokartta, koeruutu I, tasot 0-4, 1:50, A4
- 28 Tasokartta, koeruutu II, tasot 1-2, 1:50, A4
- 29 Yksityiskohtakartta, alue B, ruutu 106/996, taso 0, liesiä
(?), 1:10, A3

- 30 Yksityiskohtakartta, alue D, ruutu 112/1002, taso 0, liesi
(?), 1:10, A3
- 31 Profiilikartta, alue B, 106-114/996 idästä, 1:10, A3
- 32 Profiilikartta, alueet B & D, 114/996-1008 etelästä, 1:10,
A2
- 33 Profiilikartta, alue D, 108-114/1000,15 idästä, 1:10,
A3
- 34 Profiilikartta, koeruutu I, W-E-profiili etelästä, 1:10, A4
- 35 Löytötiheyskartat, alue B, turve - kerros 3, 1:50, A4
- 39 Löytötiheyskartat, alue D, turve - kerros 3, 1:50, A4

NEGATIIVILUETTELO

Kaikki negatiivit ovat Inari 13 kk Vuopajasta; kuvaajana Aki Arponen

- 81277 Alue B, taso 0, liesi 106/996 C & D:ssä, S:stä.
 81278 Alue D, taso 0, E:stä.
 81279 Alue D, taso 0, alueen länsiosa, ~~W~~:stä. S:stä.
 81280 Alue D, taso 1, alueen länsiosa, S:stä.
 81281 Alue D, profiili x = 110-112, y = 1000,15, E:stä.
 81282 Alue D, profiili x = 112-114, y = 1000,15, E:stä.
 81283 Alue D, profiili x = 108-110, y = 1000,15, tunkio,
 E:stä.
 81284 Koeruutu I, taso 0, E:stä.
 81285 Koeruutu II, taso 0, S:stä.
 81286 Koeruutu I, taso 1, E:stä.
 81287 Koeruutu II, taso 1, S:stä.
 81288 Koeruutu I, taso 3, E:stä.

DIALUETTELO

Kaikki diat ovat Inari 13 kk Vuopajasta; kuvaajana Aki Arponen

- 20842 Alue B, taso 0, S:stä.
- 20843 Alue B, taso 0, liesi, 106/996 C & D, S:stä.
- 20844 Alue B, taso 1, S:stä.
- 20845 Alue D, taso 0, E:stä.
- 20846 Alue D, taso 0, alueen länsiosa, W:stä.
- 20847 Alue D, taso 0, liesi (?), 112/1002, S:stä.
- 20848 Alue D, taso 1, E:stä.
- 20849 Alue D, taso 1, alueen länsiosa, S:stä.
- 20850 Alue D, profiili $x = 108-110$, $y = 1000,15$, E:stä.
- 20851 Koeruutu I, taso 0, E:stä.
- 20852 Koeruutu I, taso 1, E:stä.
- 20853 Koeruutu I, taso 3, E:stä.
- 20854 Koeruutu II, taso 0:a puhdistetaan, NE:stä.
- 20855 Koeruutu II, taso 0, S:stä.
- 20856 Koeruutu II, taso 1, S:stä.

INARI 13 KK VUOPAJA

q. 81277

Kuva 1.

Alue B, taso 0, edessä liesi ruudussa 106/996
C&D, S:stä.

q. 81278

Kuva 2.

Alue D, W-osa, taso 0, S:stä.

INARI 13 KK VUOPAJA

f. 81280

Kuva 3.

Alue D, W-osa, taso 1, S:stä.

f. 81283

Kuva 4.

Alue D, profiili x = 108-110, y = 1000, 15:
tunkio, E:stä.

INARI 13 KK VUOPAJA

y. 81286

Kuva 5.
Koeruutu I, taso 1, E:stä.

y. 81288

Kuva 6.
Koeruutu I, taso 3, E:stä.

INARI 13 KK VUOPAJA

f. 81285

Kuva 7.

Koeruutu II, taso 0, S:stä.

f. 81287

Kuva 8.

Koeruutu II, taso 1, S:stä.

INARI 13 KK VUOPAJA

A. ARPONEN 1988

Pinta- ja pintavaaituskartta

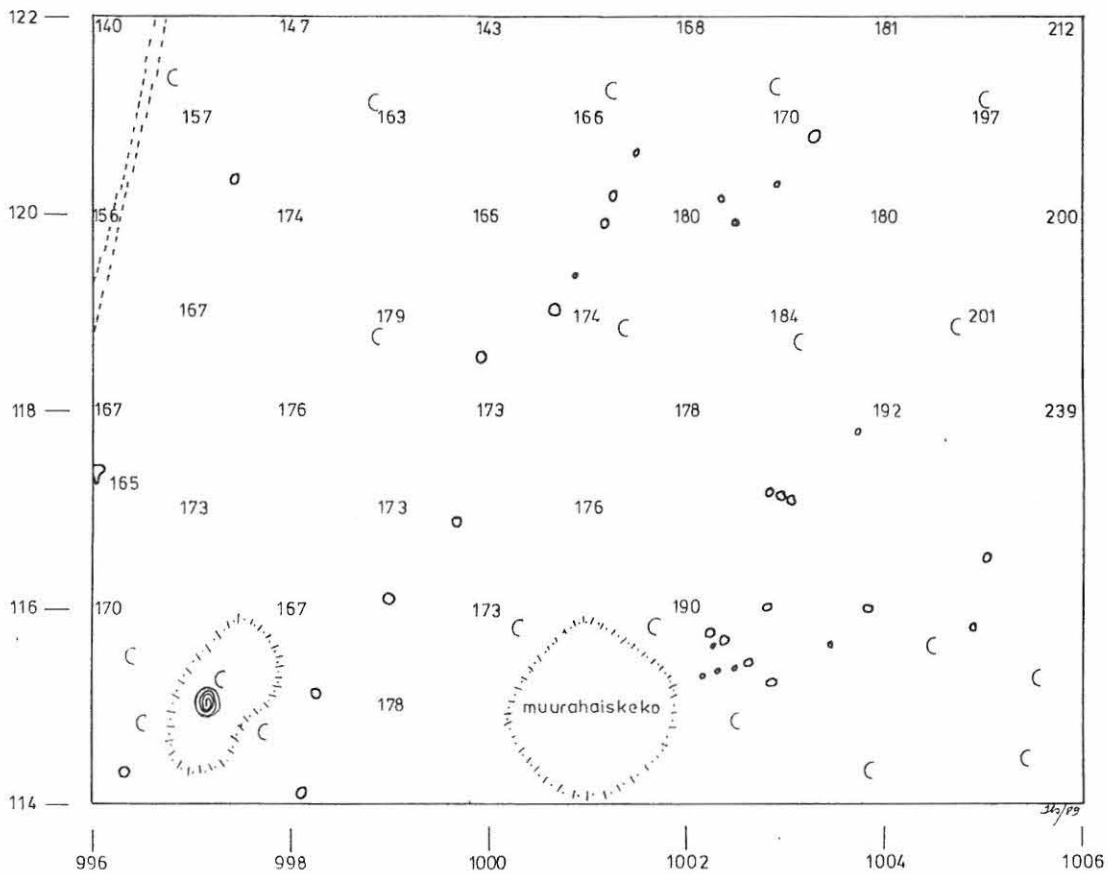
Mk 1:50

kp = 121,71 m mpy, kone 326

Piirt. I. Iskierka- Hintikainen

	kivi		puolukka		polku
	kohouma		kanto		

INARI 13 KK VUOPAJA

A. ARPONEN 1988

Pohjavaaituskartta

Alueet B ja D, koeruut I ja II

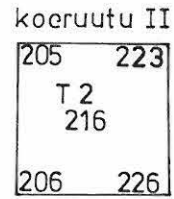
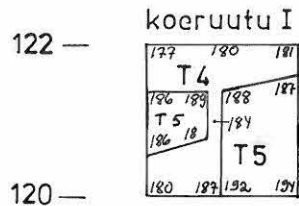
Mk 1:100

kp= 121,71 m mpy, kone 326

N

Piirt. E. Hintikainen

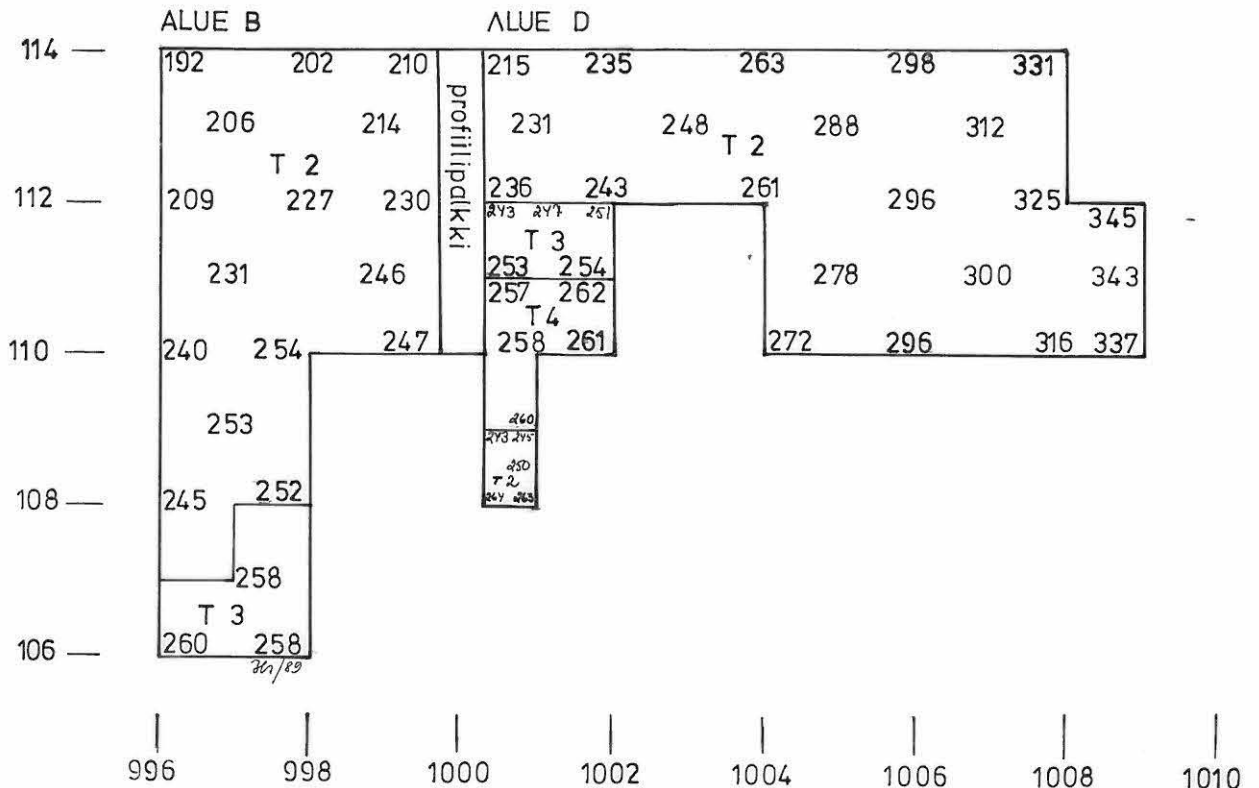

122 —

120 —

118 —

116 —

INARI 13 KK VUOPAJA

A.ARPONEN 1988

Tasokartta

Alueet B ja D

Taso 0

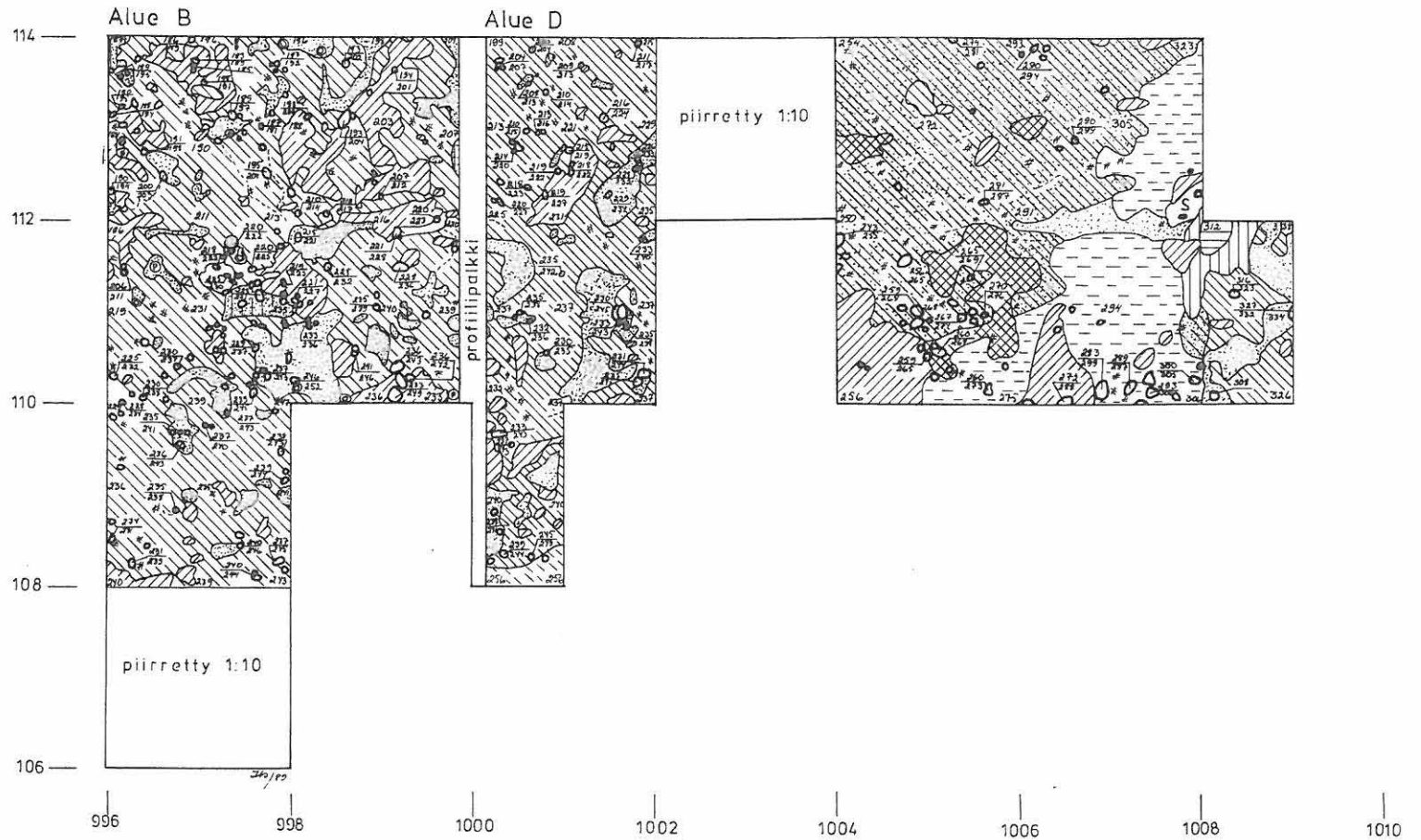
Mk 1:50

kp= 121,71 m mpy, kone 326

Piirt. E. Hintikainen

- rikastunut Hk
- palanut Hk
- huuhtoutunut Hk
- nokimaa
- hiili
- savi
- hiekka
- juuri
- turve
- hiilirantu
- kivi
- mänty
- sekoittunut Hk
- puumassa

INARI 13 KK VUOPAJA

A. ARPONEN 1988

Tasokartta

Alueet B ja D

Taso 1

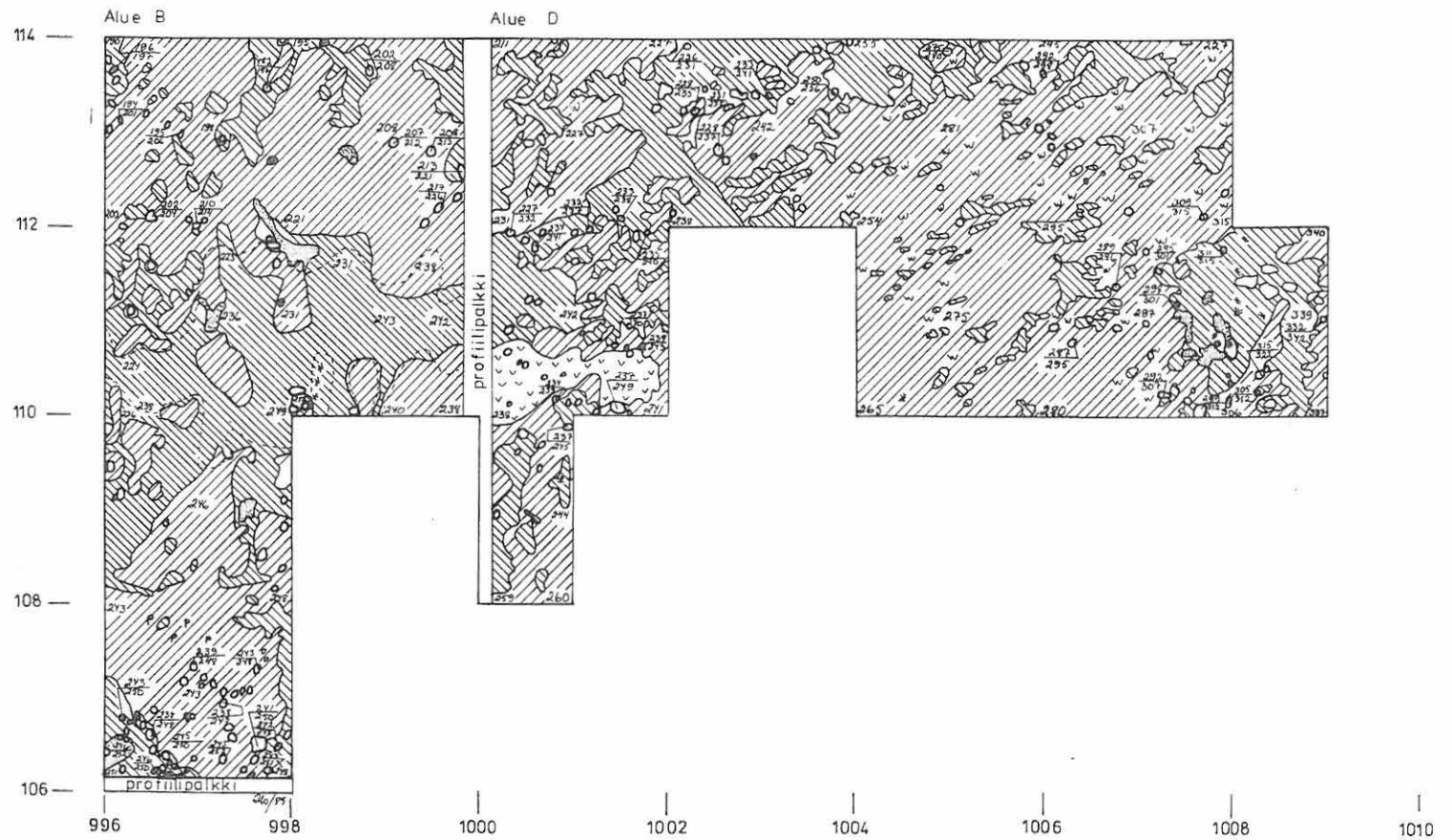
Mk 1:50

kp = 121,71 m mpy, kone 326

Piirtä L. Iskierka-Hintikainen

- rikastunut Hk
- palanut Hk
- likamaa
- rautaoksidi
- kivi
- kanto
- nokimaa
- hiili
- katkoviivalla rajatulla alueella paljon pieniä kiviä

INARI 13 KK VUOPAJA

A. ARPONEN 1988

Tasokartta

Alueet B ja D

Taso 2

mk 1:50

2m

kp= 121,71 m mpy, kone 326

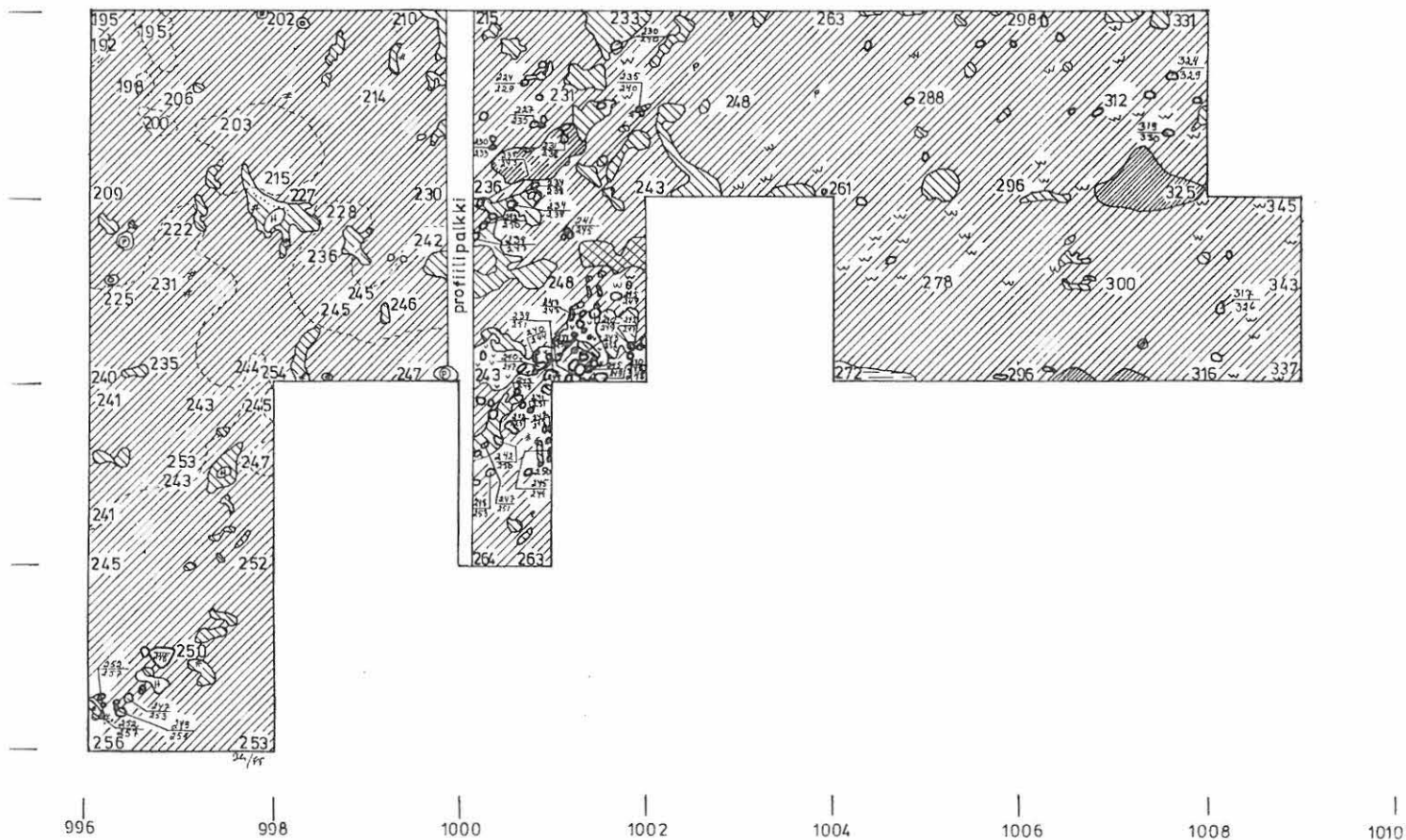
Piirt. Iwona Iskierka-Hintikainen, E. Hintikainen

rikastunut Hk	puu	hiiltä, rajattu alue	sis. paljon kiviä
palanut Hk	täytemaa	hiilirantu	
rikastunut hieno Hk	rautaoksidia	kivi	
kanto	hiili	likamaa (sis. paljon palaneita luita)	

Alue B

Alue D

INARI 13 K K VUOPAJA

A. ARPONEN 1988

Tasokartta

Alue D

taso 3

Mk 1:50

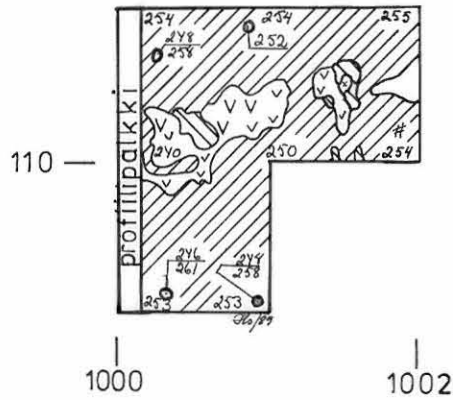
 2 m

kp=121,71 m mpy, kone 326

Piirt. E. Hintikainen

	rikastunut Hk		punamulta		puhdas Hk
	palanut Hk		hiili		
	likamaa		kivi		

INARI 13 KK VUOPAJA

A.ARPONEN 1988

Tasokartta
Koeruutu I
Tasot 0-4
Mk 1:50

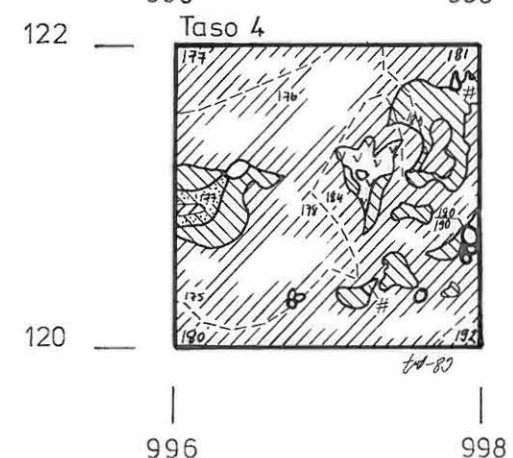
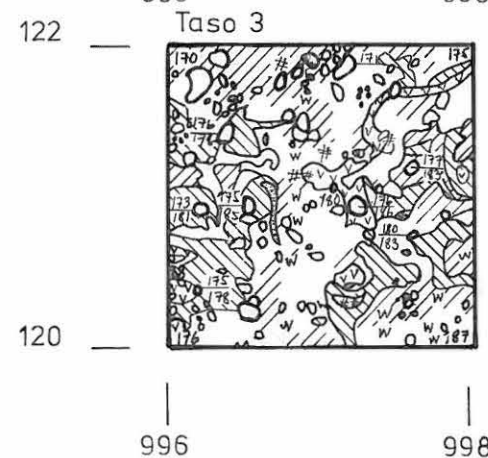
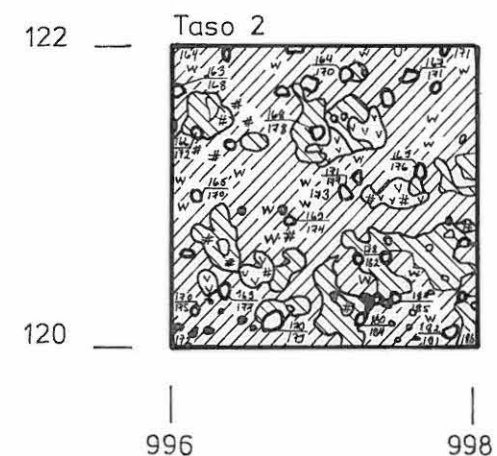
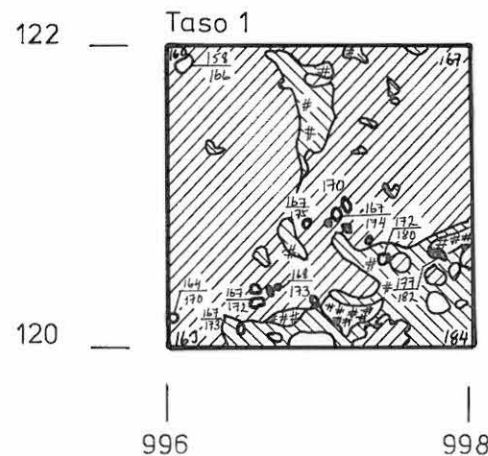
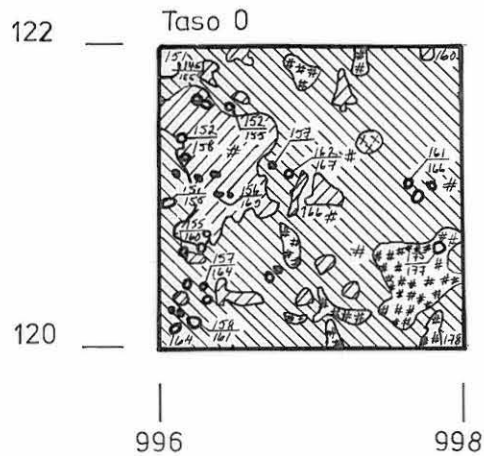
kp = 121,71 m mpy, kone = 326

Piirt. E.Hintikainen

N

likamaa	kivi
punamulta	hiili
nokimaa	palanut Hk
rautaoksidi	hiilirantu
rikastunut Hk	puhdas Hk

INARI 13 KK VUOPAJA

A.ARPONEN 1988

Tasokartta
Koeruutu II
Tasot 0 ja 1
Mk 1:50

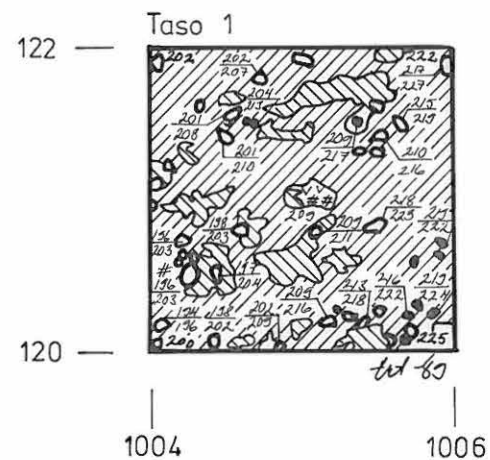
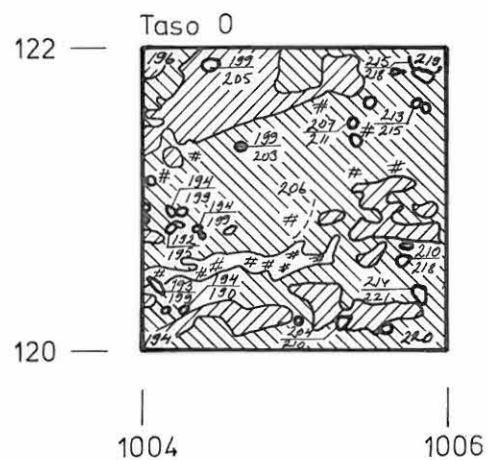
 2 m

kp = 121,71 m mpy, kone 326

Piirt. E.Hintikainen

- ohut hiilirantu
- hiili
- palanut Hk
- rikastunut Hk
- kivi
- likamaa

INARI 13 KK VUOPAJA

A.ARPONEN 1988

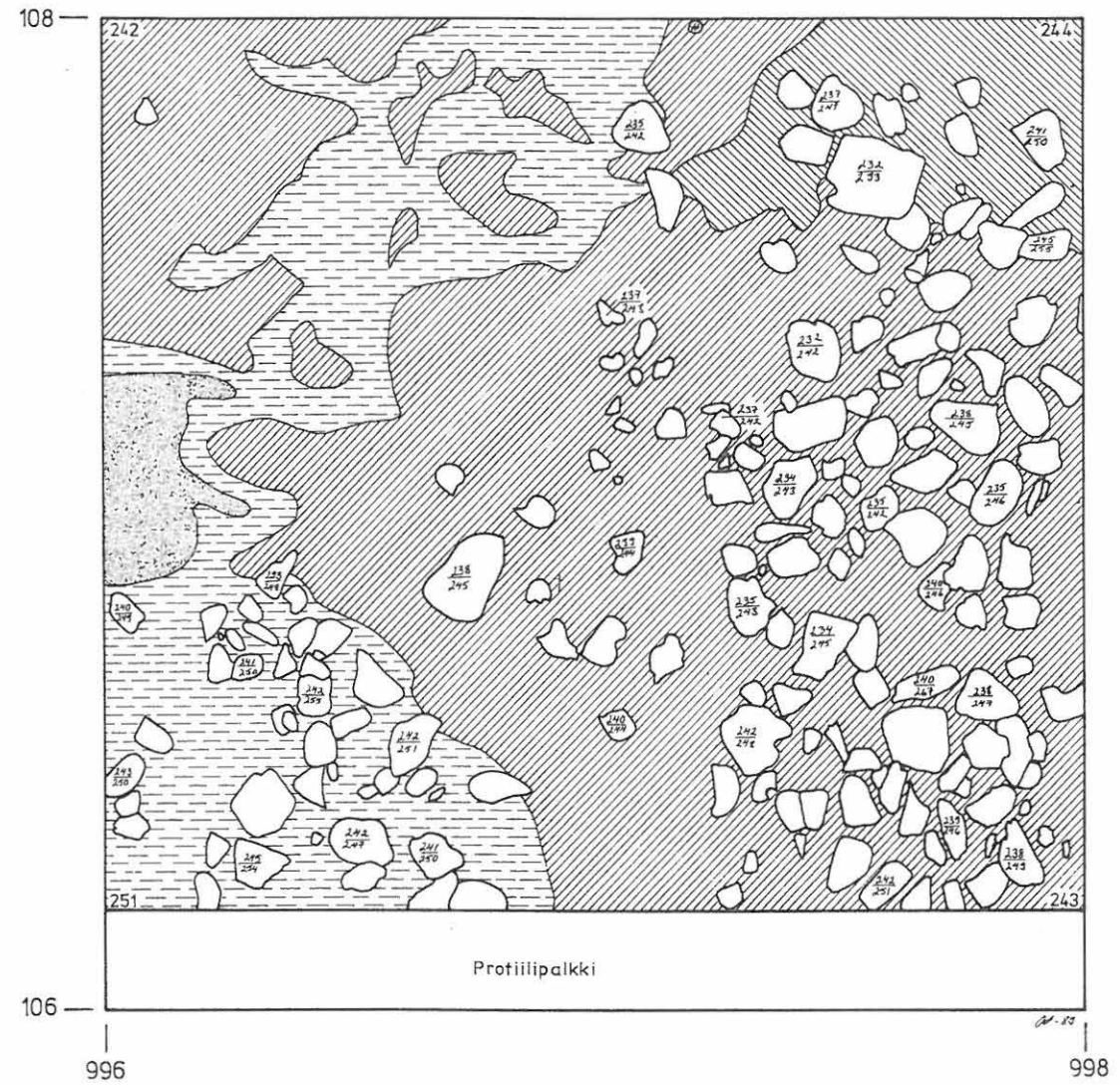
Yksityiskohtakartta
Alue B, ruutu 106/996, liesi
Taso 0
Mk 1:10

0.5 m
kp = 121,71 m mpy, kone = 326

Piirt. I. Iskierka-Hintikainen

- rikastunut Hk
- palanut Hk
- nokimaa
- kivi
- huuhtoutunut Hk

INARI 13 KK VUOPAJA

A.ARPONEN 1988

Yksityiskohtakartta, liesi (?)

Alue D, ruutu 112/1002

Taso 0

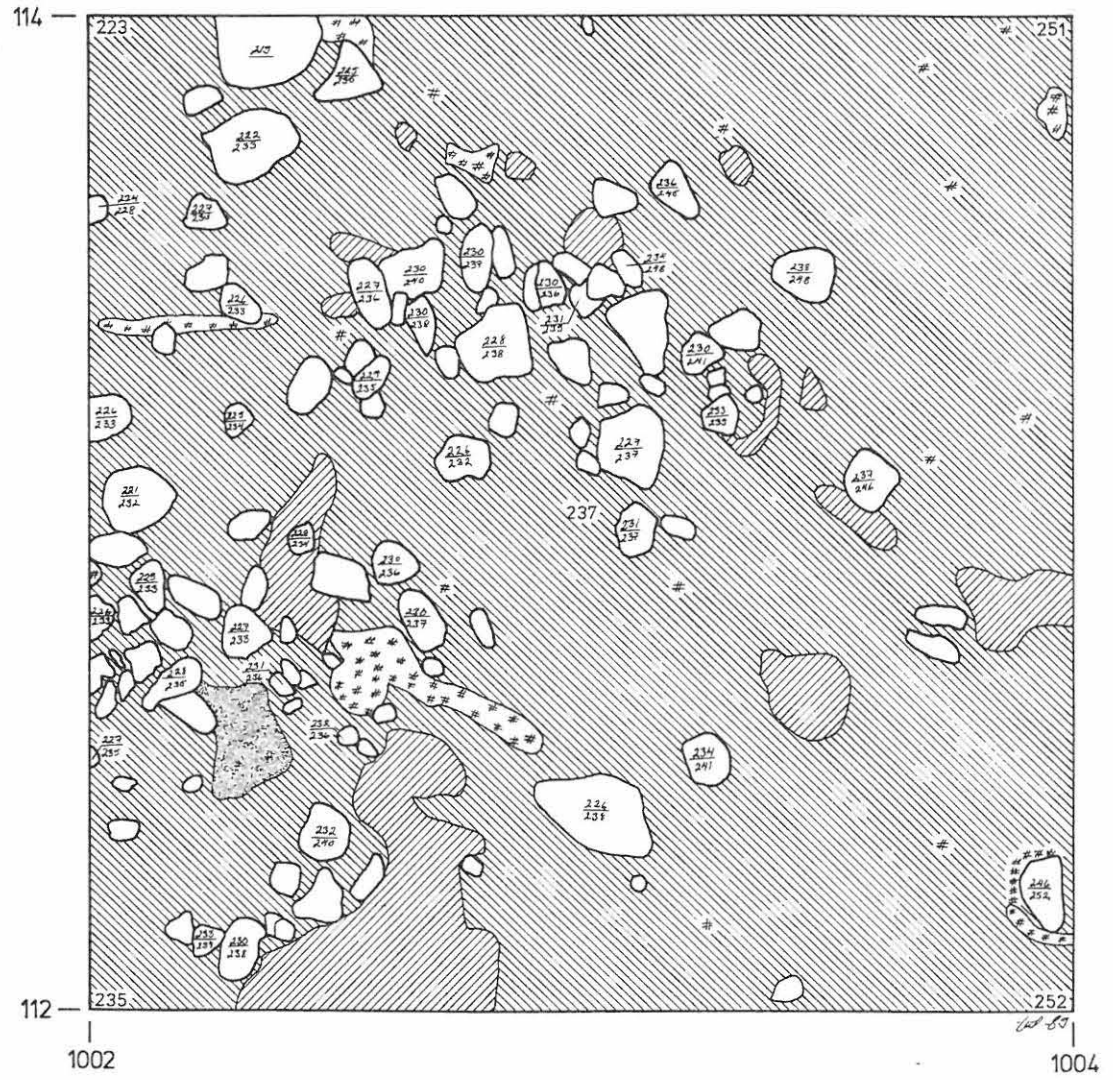
Mk 1:10

kp=121,71 m mpy, kone = 326

Piirt. I.Iskierka-Hintikainen

- rikastunut Hk
- palanut Hk
- nokimaa
- kivi
- hiiltä

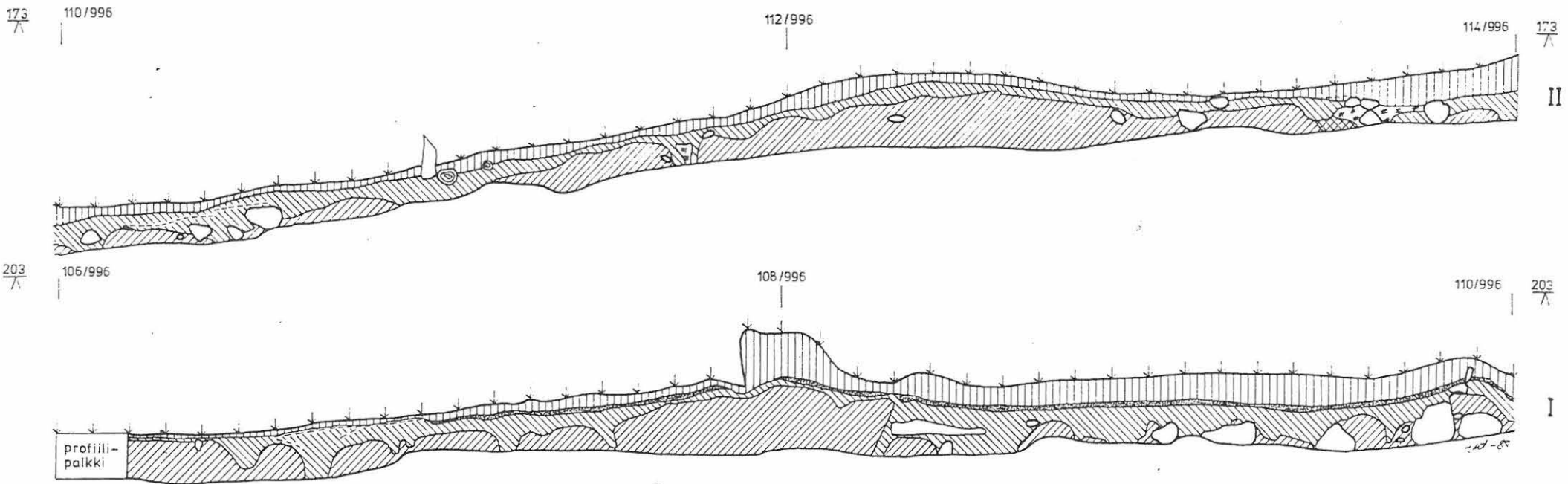
INARI 13 KK VUOPAJA A.ARPONEN 1988

Profiilikartta
Alue B, 106-114/996
S-N-profiili idästä
Mk-110-

0.5 m
kp=121.71 m mpy, kone= 326

Piirt. I.Iskierka-Hintikainen.

	rikastunut Hk		hiili
	palanut Hk		ohut hiiliraita
	nokimaa		juuri
	kivi		turve

INARI 13 KK VUOPAJA

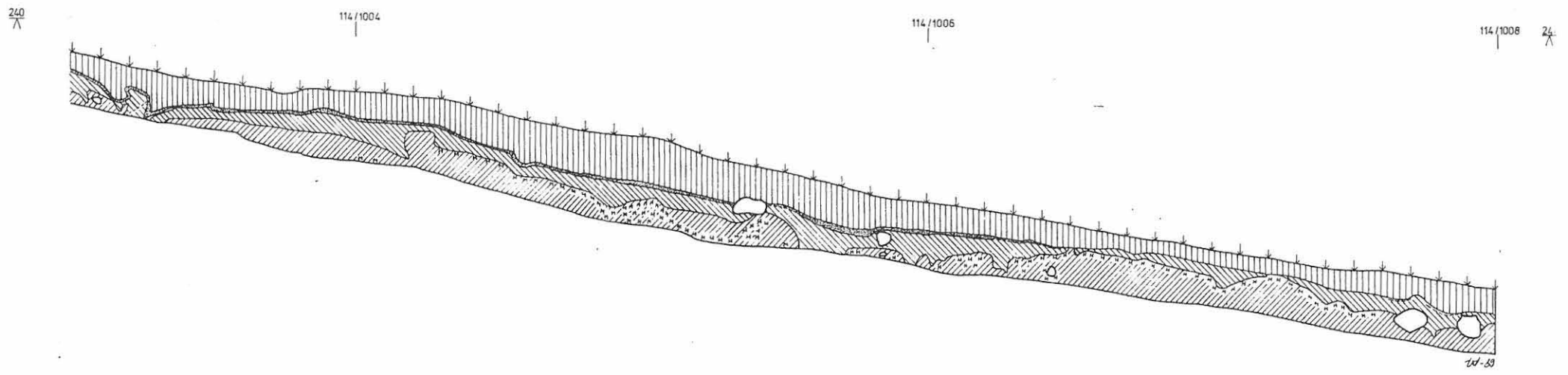
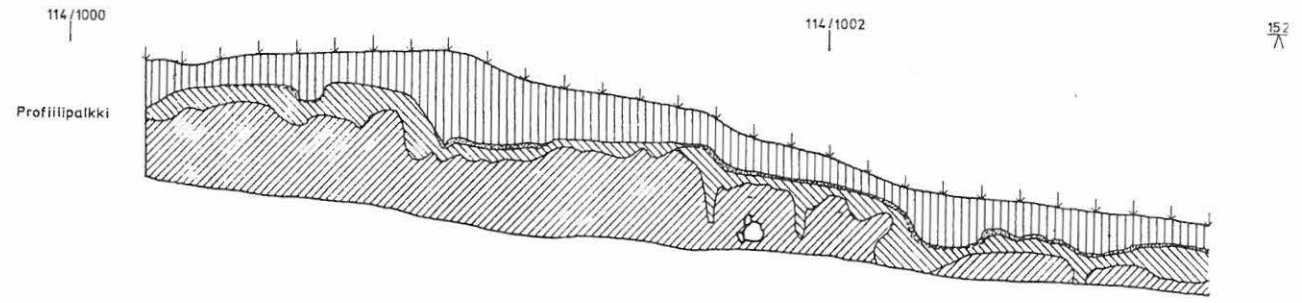
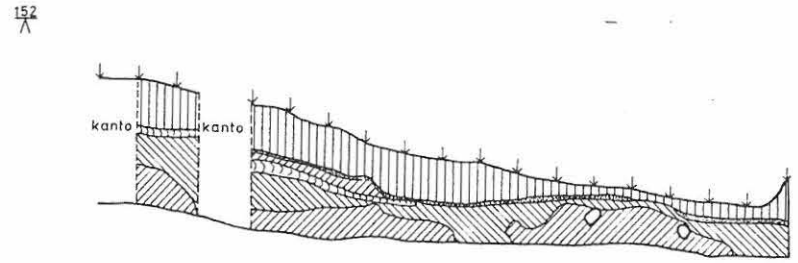
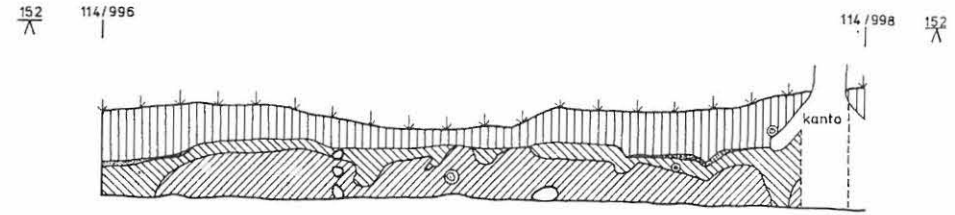
AARPONEN 1988

Profiilikartta
Alueet B ja D, 114/996-1008
W-E-profiili etelästä
Mk 1:10

0,5 m
kp=121,71 m mpy, kone= 326

Piirt: I. Iskierka-Hintikainen

	rikastunut Hk		rautaoksidi
	palanut Hk		kivi
	nokimaa		juuri
	turve		ohut hiiliraita

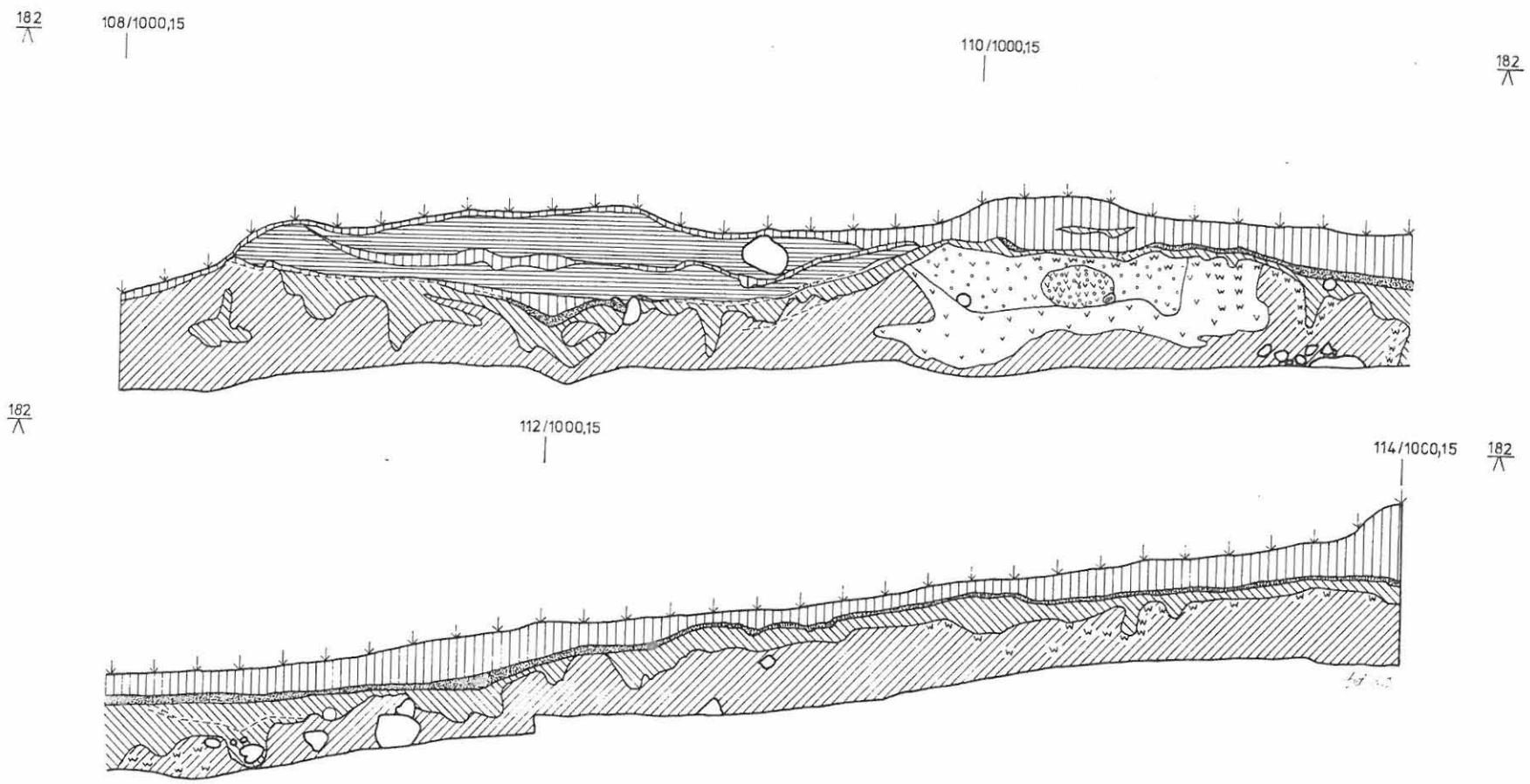
INARI 13 KK VUOPAJA AARPONEN 1988

Profiilikartta
Alue D, 108-114/1000,15
S-N-profiili idästä
Mk-1:10-

0,5 m
kp=121,71 m mpy. kone 326

Piirt. I. Iskierka-Hintikainen

	rikastunut Hk		kivi		palanut luuta
	palanut Hk		juuri		
	nokimaa		läjitetty Hk		
	likamaa vaalea /tumma		turve		
	rautaoksidia		ohut hiiliraita		

INARI 13 KK VUOPAJA

A. ARPONEN 1988

Profiilikartta

Koeruutu I

122/996-998

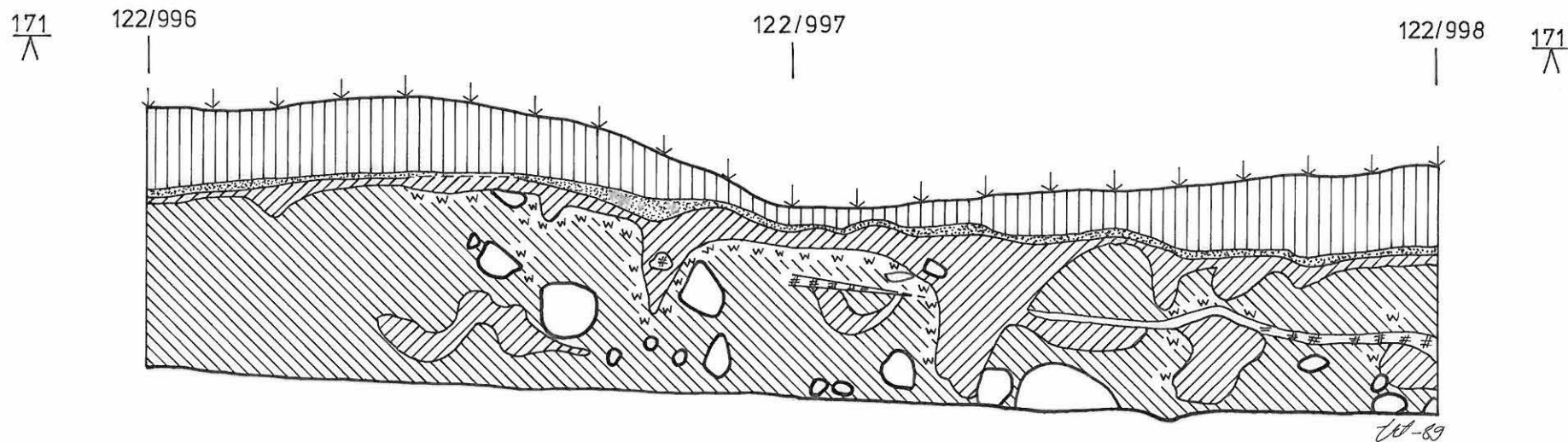
W-E-profiili etelästä

Mk 1:10

0,5 m
kp = 121,71 m mpy, kone = 326

	rikastunut Hk		rautaoksidi
	palanut Hk		hiili
	kivi		ohut hiiliraita
	nokimaa		turve

Piirt. I. Iskierka-Hintikainen

INAPI 13 KK VUOPAJA

A.ARPONEN 1988

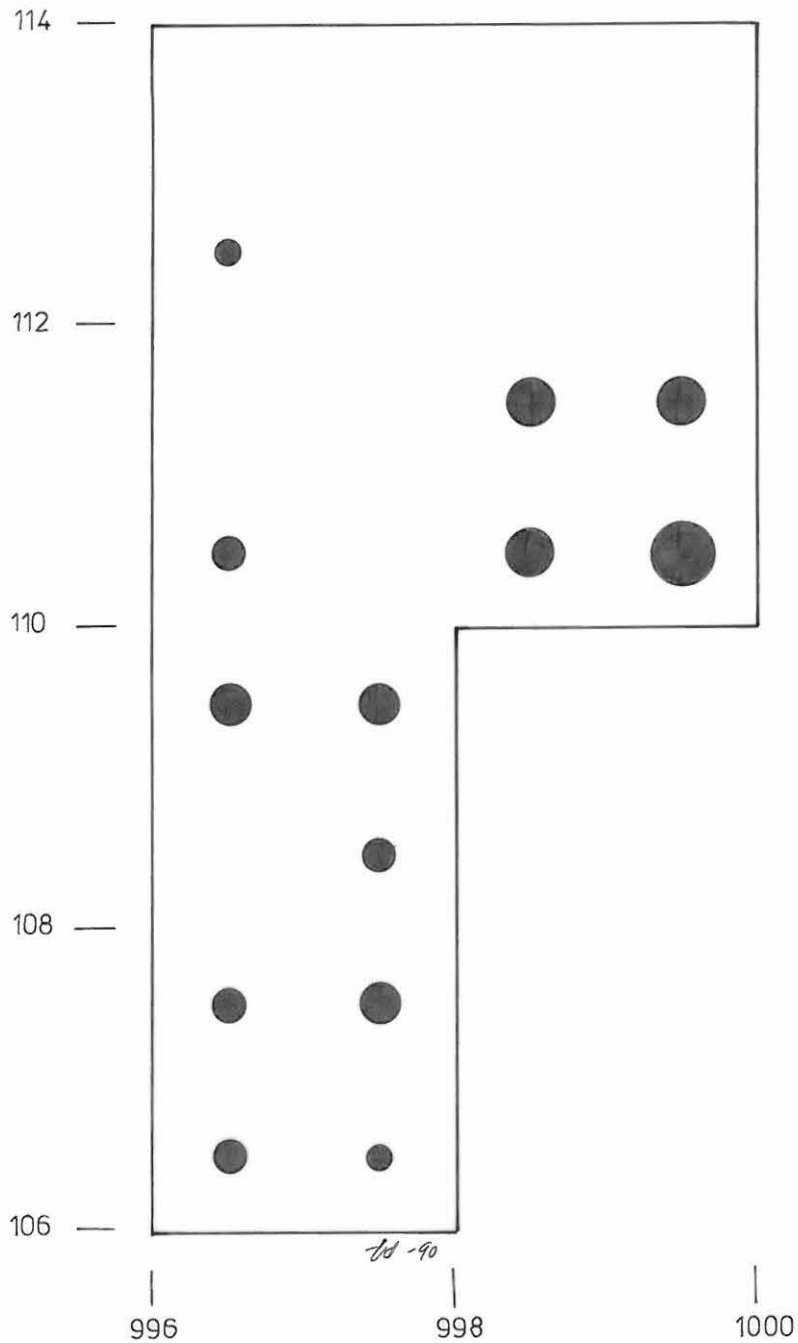
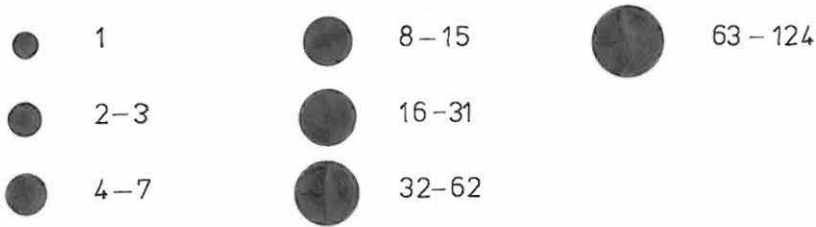
Alue B, turve

Löytötiheyskartta (kpl)

Mk 1:50

Piirt. E-R. Tuomivaara

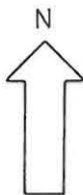
INARI **13** KK VUOPAJA

A.ARPONEN 1988

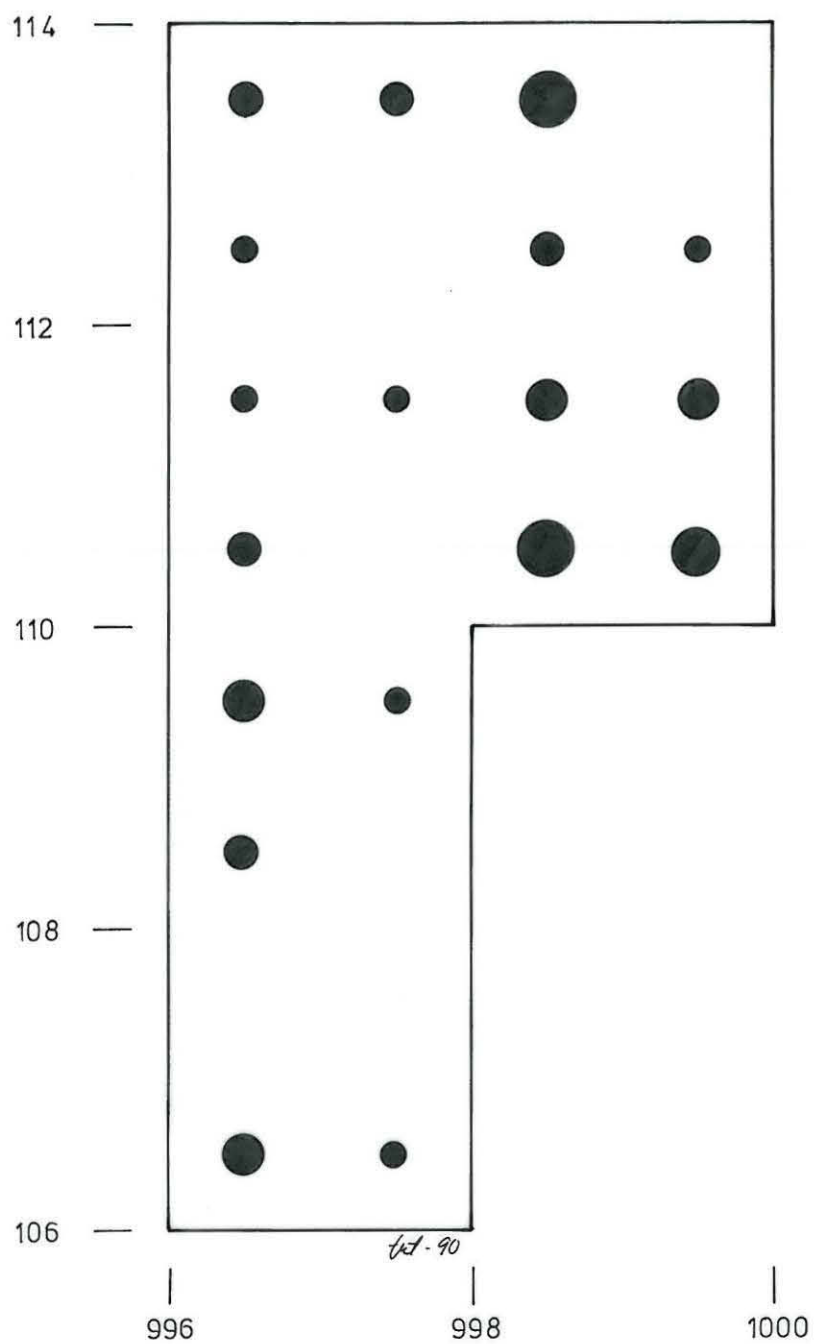
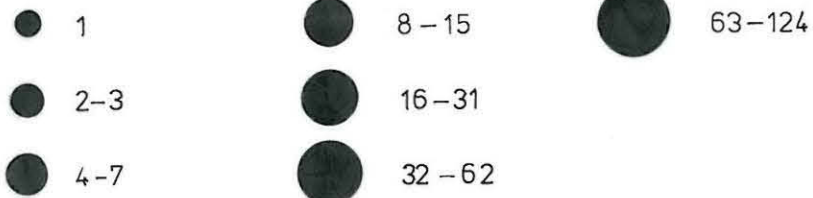
Alue B, krs 1

Löytötiheyskartta (kpl)

Mk 1:50

 2,5 m

Piirt. E-R. Tuomivaara

INARI 13 KK VUOPAJA

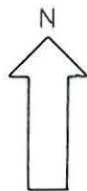
A.ARPONEN 1988

Alue B, krs 2

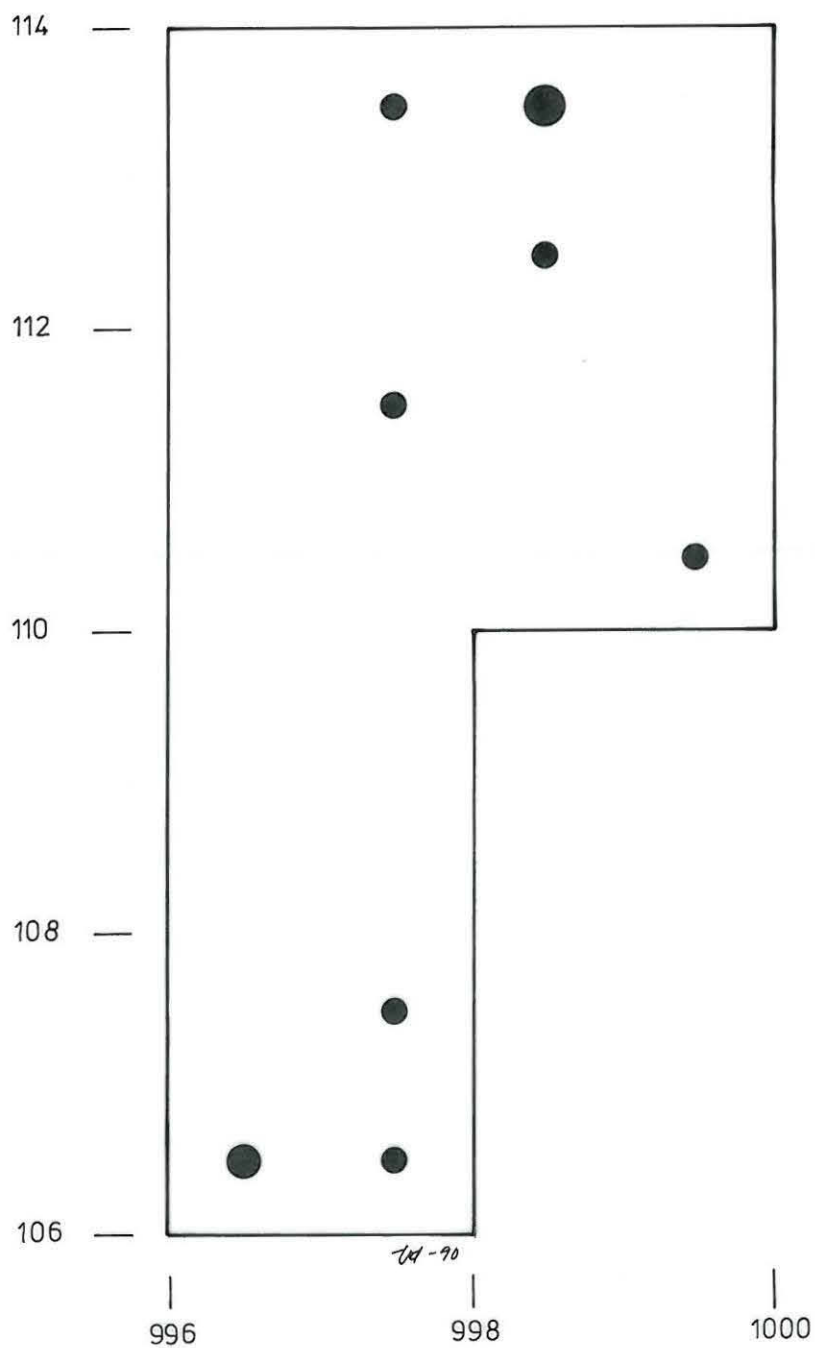
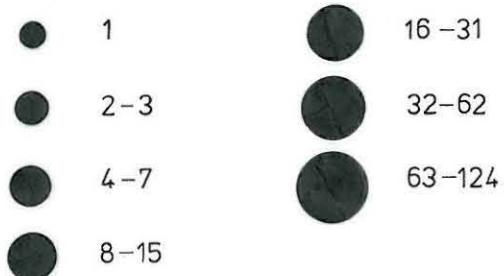
Löytötiheyskartta (kpl)

Mk 1:50

 2.5 m

Piirt. E-R. Tuomivaara

INARI **13** KK VUOPAJA

A.ARPONEN 1988

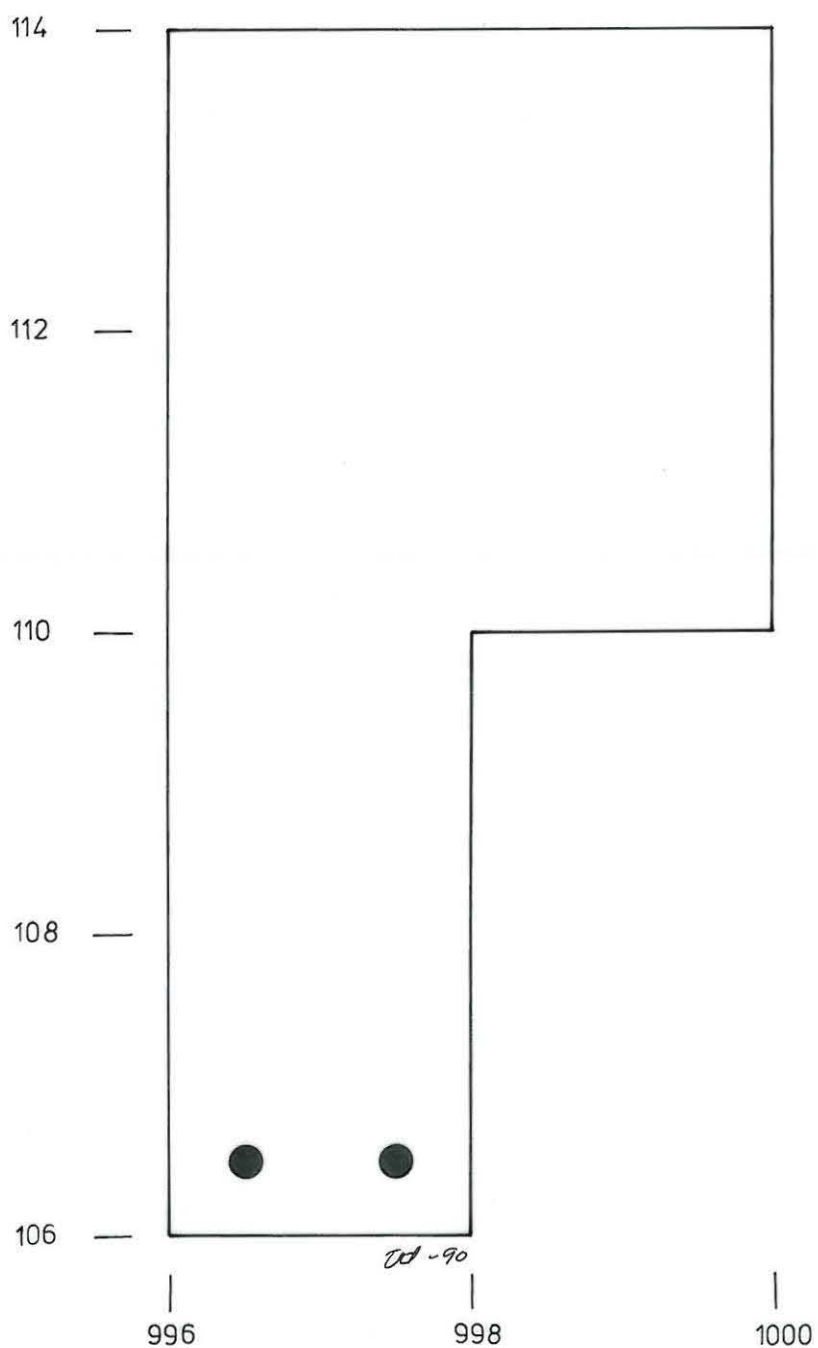
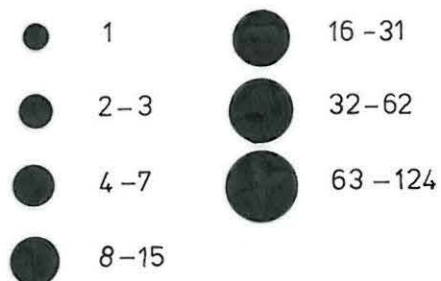
Alue B, krs 3

Löytötiheyskartta (kpl)

Mk 1:50

 2,5 m

Piirt. E-R. Tuomivaara

INARI 13 KK VUOPAJA

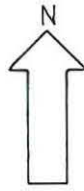
A.ARPONEN 1988

Alue D, turve

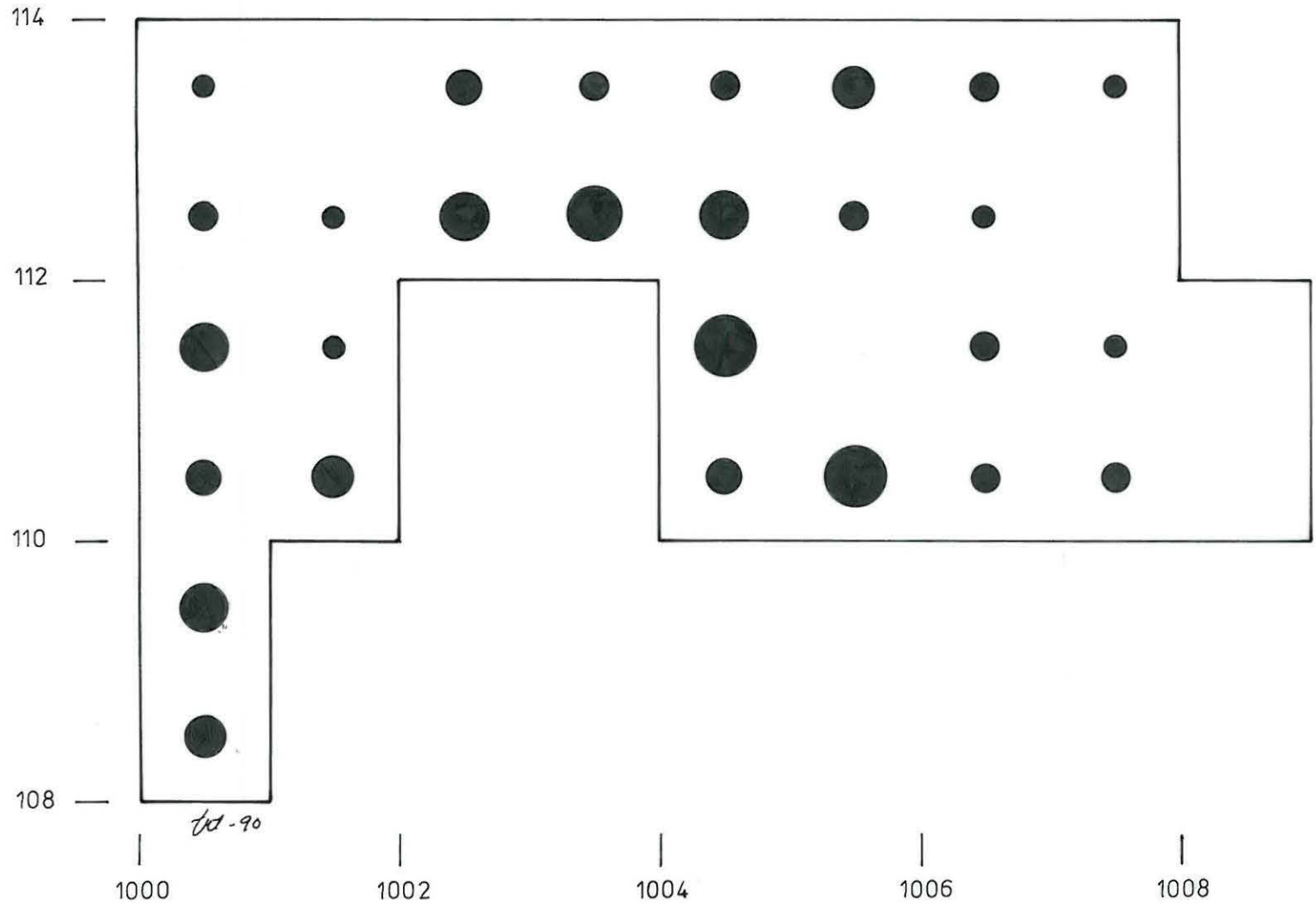
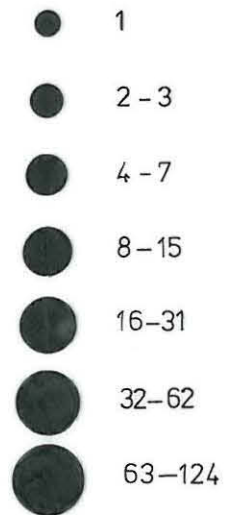
Löytötiheyskartta (kpl)

Mk 1:50

 2,5 m

Piirt. E-R. Tuomivaara

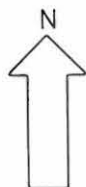
INARI **13** KK VUOPAJA

A.ARPONEN 1988

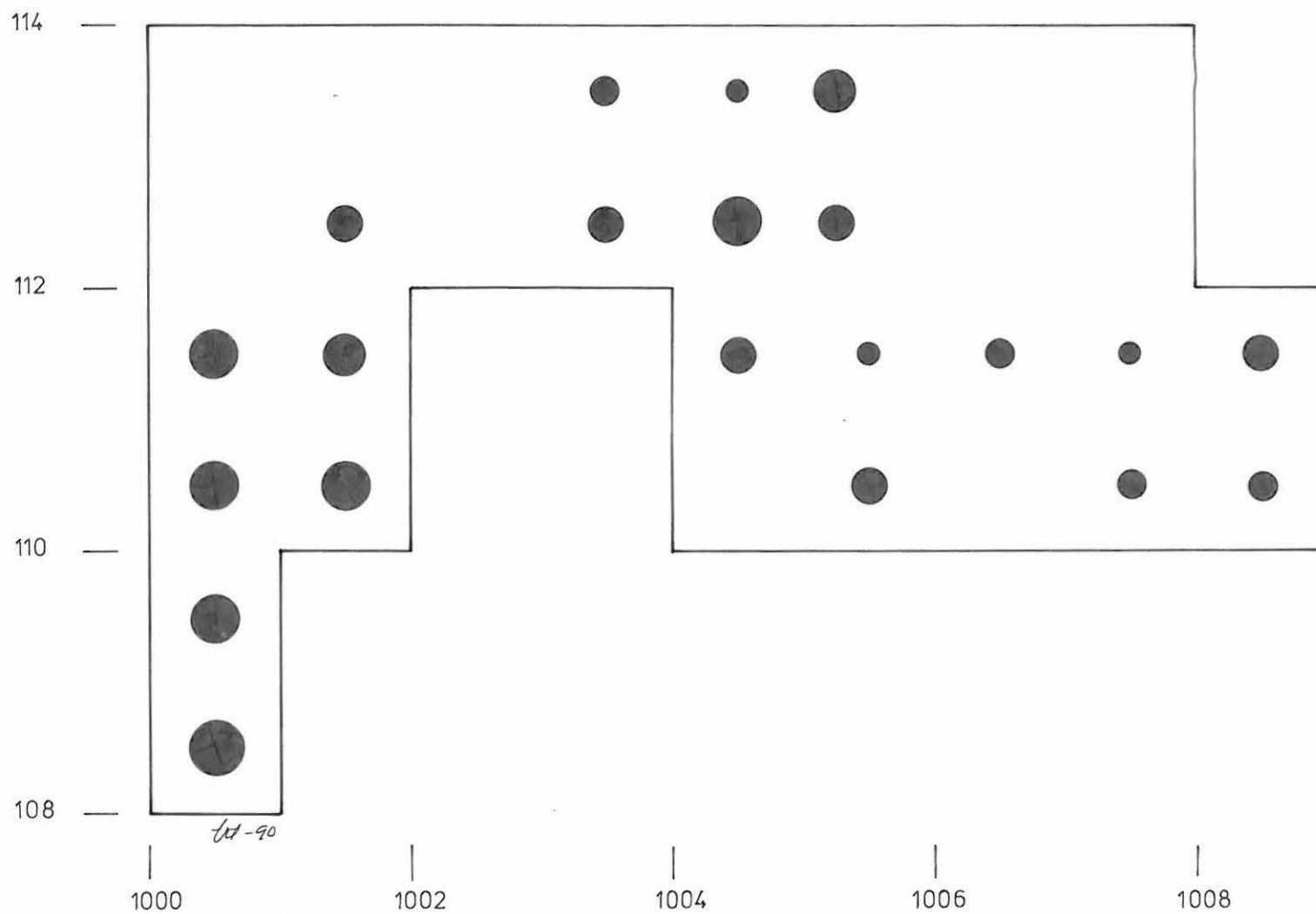
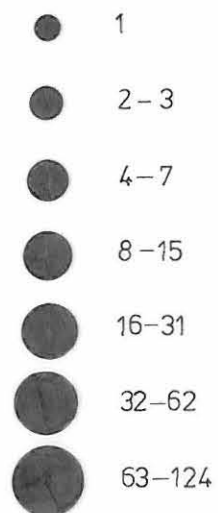
Alue D, krs 1

Löytötiheyskartta (kpl)

Mk 1:50

 2,5 m

Piirt. E-R. Tuomivaara

INARI 13 KK VUOPAJA

A.ARPONEN 1988

Alue D, krs 2

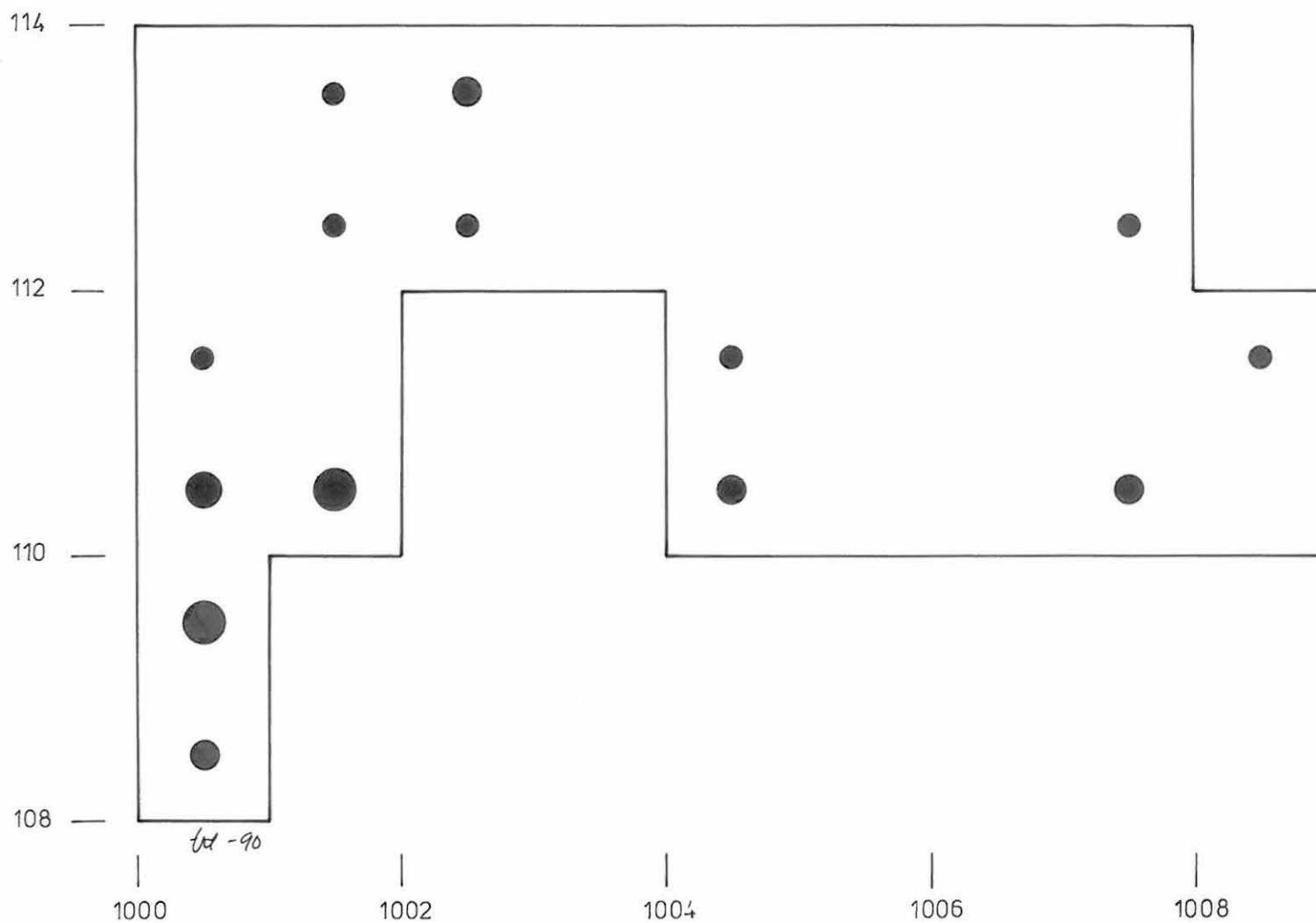
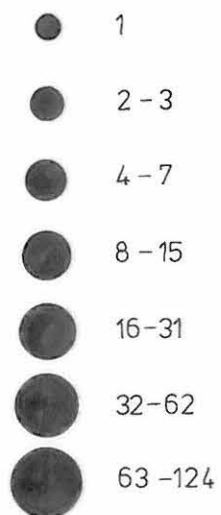
Löytötiheyskartta (kpl)

Mk 1:50

2,5 m

Piirt. E-R. Tuomivaara

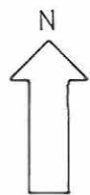
INARI 13 KK VUOPAJA

A.ARPONEN 1988

Alue D, krs 3

Löytötiheyskartta (kpl)

Mk 1:50

 2,5 m

Piirt. E-R. Tuomivaara

